

Ankestyrelsens statistikker

Børn og unge anbragt uden for hjemmet

Kommunale afgørelser, årsstatistik 2009

Ankestyrelsen

Ankestyrelsen

Titel Børn og unge anbragt uden for hjemmet, kommunale afgørelser – årsstatistik 2009
Udgiver Ankestyrelsen, september 2010
ISBN nr 978-87-7811-122-7
Opsætning Ankestyrelsen
Henvendelse Ankestyrelsen
Amaliegade 25, Postboks 9080, 1022 København K
Telefon 33 41 12 00, Telefax 33 41 14 00, E-post ast@ast.dk
Hjemmeside www.ast.dk

Indhold

Side	Kapitel
4	Forord
5	1 Hovedresultater – anbringelser af børn og unge 2009
8	2 Afgørelser om anbringelse i 2009
	2.1 Afgørelse og samtykke
	2.2 Alder og køn
	2.3 Anledning til afgørelse om anbringelse
	2.4 Udviklingen i anbringelserne 2006-08
	2.5 Første anbringelsessted
	2.6 Årsager til anbringelse
	2.7 Genanbringelse af børn og unge 2006-2009
23	3 Anbragte børn og unge i 2009
	3.1 Anbragte børn og unge ved udgangen af 2009
	3.2 Opfølgning og andre sagshændelser under anbringelsen
41	4 Baggrund og metode

Forord

Siden 1. januar 2006, hvor anbringelsesreformen trådte i kraft, har kommunerne indberettet oplysninger om afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet til Ankestyrelsens anbringelsesstatistik. Med årsstatistikken 2009 foreligger der således fire års statistiske opgørelser for udviklingen på området siden anbringelsesreformen.

Anbringelsesstatistikken giver en unik mulighed for, at alle kan følge udviklingen på anbringelsesområdet for hele landet og i de enkelte kommuner. Ankestyrelsen leverer løbende oplysninger baseret på data fra anbringelsesstatistikken til beslutningstagere og lovgivere.

Ankestyrelsen har i de seneste år arbejdet med at gøre statistikken mere tilgængelig for kommunerne. Som led heri er Ankestyrelsen begyndt at udsende ledelsesinformation til kommunerne om centrale anbringelsesdata fra den enkelte kommune sat i forhold til data på landsplan.

Den kommunale ledelsesinformation er samtidig et led i Ankestyrelsens omfattende valideringsproces, som sikrer, at denne statistik giver et retvisende billede af de afgørelser, som kommunerne træffer om anbringelse af børn og unge i året.

Årsstatistik 2009 viser, at kommunerne i 2009 har truffet færre afgørelser i forhold til de tidligere år. 20 procent færre børn og unge blev i 2009 anbragt uden for hjemmet i forhold til 2008.

Oplysningerne for 2009 vil løbende blive opdateret, ligesom data for 2007 og 2008 er opdateret i denne statistik i forhold til tidligere offentliggjort statistik for de to år.

Oplysningerne i denne årsstatistik bygger på de indberettede afgørelser frem til slutningen af juli 2010.

En del af de opgørelser, som indgår i årsstatistikken, er offentliggjort kommune- og/eller regionsfordelt i dataportalen 'Tal fra Ankestyrelsen' på hjemmesiden www.ast.dk. Her er der mulighed for at danne egen statistik og eksempelvis få vist resultaterne grafisk.

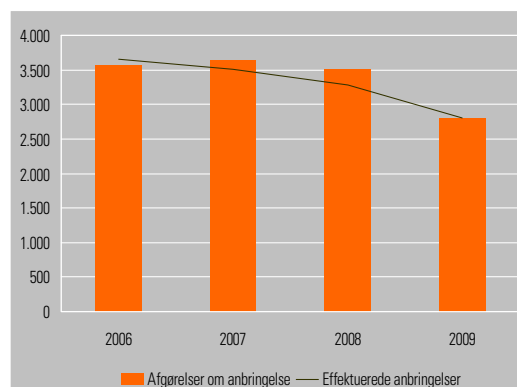
1 Hovedresultater – anbringelser af børn og unge 2009

Årsstatistik 2009 om børn og unge anbragt uden for hjemmet giver et overblik over kommunernes afgørelser om anbragte børn og unge mellem 0 og 17 år i Danmark. Dette er den fjerde årsstatistik siden anbringelsesreformen trådte i kraft 1. januar 2006. I årsstatistikken er der lagt vægt på at beskrive nogle udviklingstendenser siden 2006.

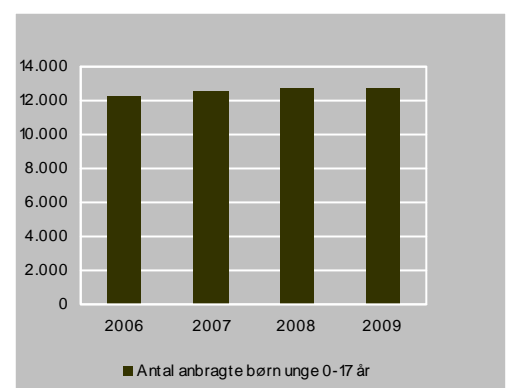
Færre børn og unge anbringes, mens antallet af anbragte børn og unge stort set er konstant

I 2009 blev der truffet afgørelse om anbringelse i 2.807 sager, mens samme antal børn og unge flyttede til anbringelsesstedet (effektuerede anbringelser). Antallet af afgørelser er faldet med 20 procent i forhold til 2008. Faldet ses særligt tydeligt for de 12-14årige. Ved udgangen af 2009 var der anbragt 12.654 børn og unge mellem 0 og 17 år udenfor hjemmet. Antallet af anbragte børn og unge ved udgangen af året har ligget stort set konstant de seneste fire år.

1. Nye afgørelser om anbringelse 2006 – 2009

2. Anbragte børn og unge ultimo året 2006-2009

Flere tvangsmæssige anbringelser

I 2009 traf kommunerne 316 afgørelser om anbringelse uden samtykke, svarende til 11 procent af alle afgørelser truffet i 2009. Det er en stigning på 2 procentpoint i forhold til 2008, hvor 9 procent af afgørelserne var tvangsmæssige.

Gruppen af tvangsmæssigt anbragte børn og unge er ligeledes steget fra 2008 til 2009. I slutningen af 2008 var der 1.594 tvangsmæssigt anbragte børn og unge, mens der i slutningen af 2009 var 1.766 tvangsmæssigt anbragte børn og unge. Det er en stigning på ca. 10 procent.

Større andel 0-3årige anbringes

En lidt større andel af de nye afgørelser om anbringelse truffet i 2009 vedrørte små børn mellem 0 og 3 år. Hvor 9 procent af anbringelserne i 2007 vedrørte 0-3årige var den tilsvarende andel i 2009 på 12 procent. Ligeledes har der været en faldende andel 12-14årige fra 29 procent til 26 procent. Det er imidlertid stadig langt de fleste anbringelser, som vedrører de 12-17årige, nemlig 68 procent.

Fordelingen på første anbringelsessted har været stort set uændret de sidste 4 år. 27 procent af de børn og unge, som blev anbragt i 2009 flyttede til en plejefamilie, mens 33 procent flyttede på en døgninstitution. 19 procent af børnene/de unge flyttede på et socialpædagogisk opholdssted.

Kommunerne tager initiativ i større andel af anbringelsessagerne

I næsten halvdelen af anbringelserne i 2009 blev anbringelsessagen rejst efter henvendelse fra forældremyndighedsindehaver. Det var tilfældet i 47 procent af sagerne. Siden 2006 er der sket et fald i denne andel. Til gengæld ses der en svagt stigende tendens til, at anbringelsessagerne bliver påbegyndt på kommunernes initiativ. I 2007 blev 33 procent af sagerne påbegyndt på kommunens initiativ – i 2009 var den tilsvarende andel 37 procent.

Ca. 10 procent børn og unge genanbringes – og ofte efter eget ønske

1.348 af de børn og unge, som blev hjemgivet i perioden 2006 til 2009, blev efterfølgende anbragt igen. Det svarer til, at ca. 10 procent af alle nye anbringelser er genanbringelser.

Ved genanbringelse er det oftere barnet/den unge selv, som ønsker at blive anbragt. I 42 procent af genanbringelserne var en henvendelse fra barnet/den unge selv årsag til, at genanbringelsessagen blev rejst. For alle anbringelser i 2009 henvendte barnet/den unge sig selv i 30 procent af sagerne.

Udkantskommuner har flest børn og unge anbragt uden for hjemmet

Særligt kommuner i udkanten af Danmark har en høj frekvens af anbragte børn og unge i forhold til resten af landet. Her er mindst 15 ud af 1.000 børn og unge anbragte. I de fleste

kommuner i Hovedstadsregionen og region Midtjylland er højst 9 ud af 1.000 børn og unge anbragt.

Færre skifter anbringelsessted – flere uplanlagte skift

I 2009 skiftede 1.070 børn og unge anbringelsessted. Det er et fald fra 2008, hvor 1.468 børn og unge flyttede til et nyt anbringelsessted. En større andel af flytningerne i 2009 var uplanlagte. Det vil sige, at uforudsete forhold har betydet, at det har været nødvendigt. 43 procent af flytningerne i 2007 var uplanlagte, mens det i 2009 gjorde sig gældende for 49 procent af flytningerne.

Det er i stigende grad kommunen, som foranlediger flytningen. 69 procent af flytningerne var således i 2009 foranlediget af blandt andre kommunen, mens 42 procent af flytningerne skete efter ønske fra blandt andre barnet/den unge selv.

Øvrige oplysninger i statistikken

I statistikken belyses – foruden de ovenfor nævnte oplysninger – også de øvrige sagshændelser under anbringelsesforløbet i statistikken. Herunder ændringer af samtykkestatus, opfølgninger af indsats og handleplan, sager forelagt børn og unge-udvalgene samt hjemgivelser og andet ophør. Der findes også oplysninger om afgørelser om behovet for efterværn forud for det 18. år.

Statistikken indeholder også en gennemgang af baggrund og metode, jf. kapitel 4, herunder om Ankestyrelsens validering af de oplysninger, som kommunerne indberetter til statistikken.

2 Afgørelser om anbringelse 2009

Dette kapitel er baseret på indberetninger til Ankestyrelsen om kommunernes afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet samt om de anbringelser, der blev iværksat af kommunerne i 2009.

Anbringelsesstatistikken omfatter oplysninger om 2.807 afgørelser om anbringelse truffet i 2009 og om 2.810 iværksatte (effektuerede) anbringelser¹.

2.1 Afgørelse og samtykke

I 2009 traf kommunerne 2.807 afgørelser om, at et barn eller unge skulle anbringes uden for hjemmet.

87 procent af afgørelserne i 2009 blev truffet *med* samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og fra de unge, der var fyldt 15 år (frivillige anbringelser). 11 procent af afgørelserne blev truffet *uden* samtykke (tvangsmæssige anbringelser) mens 2 procent var afgørelser om anbringelsessted til unge som led i dom om ungdomssanktion, *jf. tabel 2.1*.

Tabel 2.1 Afgørelser om anbringelse med samtykke, uden samtykke eller bestemt ved dom i 2006, 2007, 2008, 2009

	2006		2007		2008		2009	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Med samtykke	3.189	89	3.294	90	3.119	89	2.440	87
Uden samtykke	260	8	259	7	312	9	316	11
Dom om ungdomssanktion	109	3	76	2	69	2	49	2
Uoplyst	15	1	15	0	2	0	2	0
Afgørelser i alt	3.573	100	3.644	100	3.502	100	2.807	100

Kilde: Opgørelsen for 2006 er de offentliggjorte tal i Børn og unge anbragt uden for hjemmet, Årsstatistik 2006. Opgørelserne for 2007 og 2008 er opdaterede tal fra samme opgørelsestidspunkt som 2009-tallene.

Mens niveauet for antallet af afgørelser har ligget relativt stabilt i perioden 2006-2008, er det faldet i 2009. I 2008 var der 3.502 afgørelser, mens antallet i 2009 var faldet til 2.807, svarende

¹ Eksklusive genbehandlinger i børn og unge-udvalget efter § 62. Disse afgørelser fremgår af afsnit 3.2.

til et fald på knap 20 procent. Antallet af anbringelser uden samtykke er samtidig steget til at udgøre 11 procent af det samlede antal anbringelser i 2009 mod 9 procent i 2008 og 7 procent i 2007.

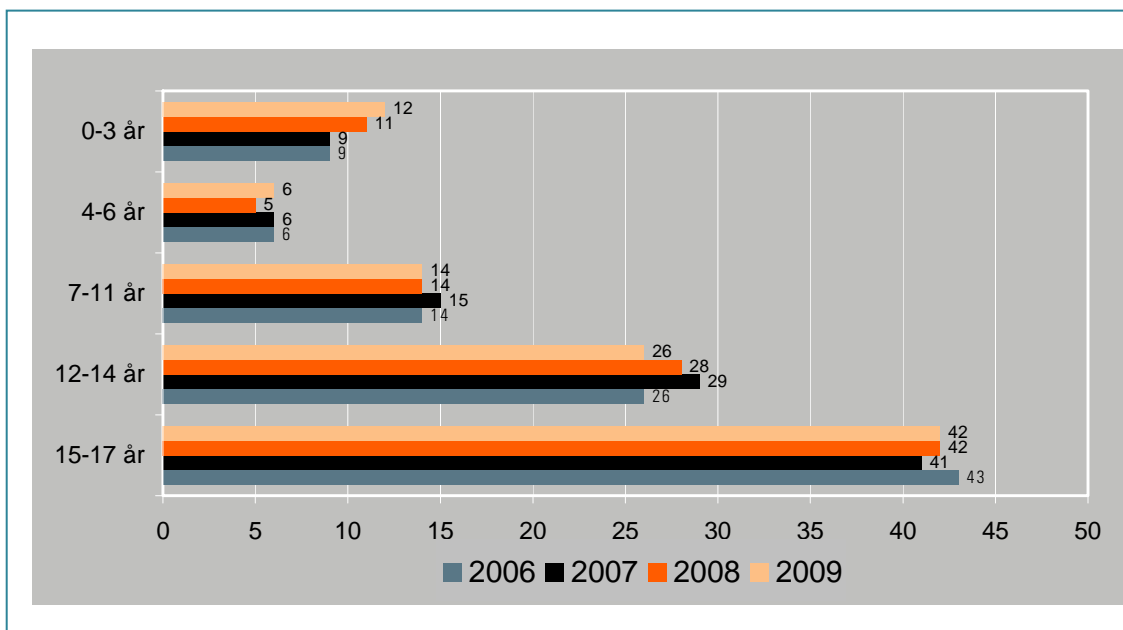
2.2 Alder og køn

Af de 2.807 afgørelser i 2009 om anbringelse uden for hjemmet vedrørte 68 procent børn og unge i alderen 12-17 år, mens 12 procent af afgørelserne om anbringelse vedrørte børn i alderen 0-3 år. Der anbringes lidt flere drenge (52 procent) end piger (48 procent), *jf. tabel 2.3*.

Tabel 2.2 Afgørelser om anbringelse, 0-17årige, fordelt efter barnets køn og dets alder på afgørelsestidspunktet

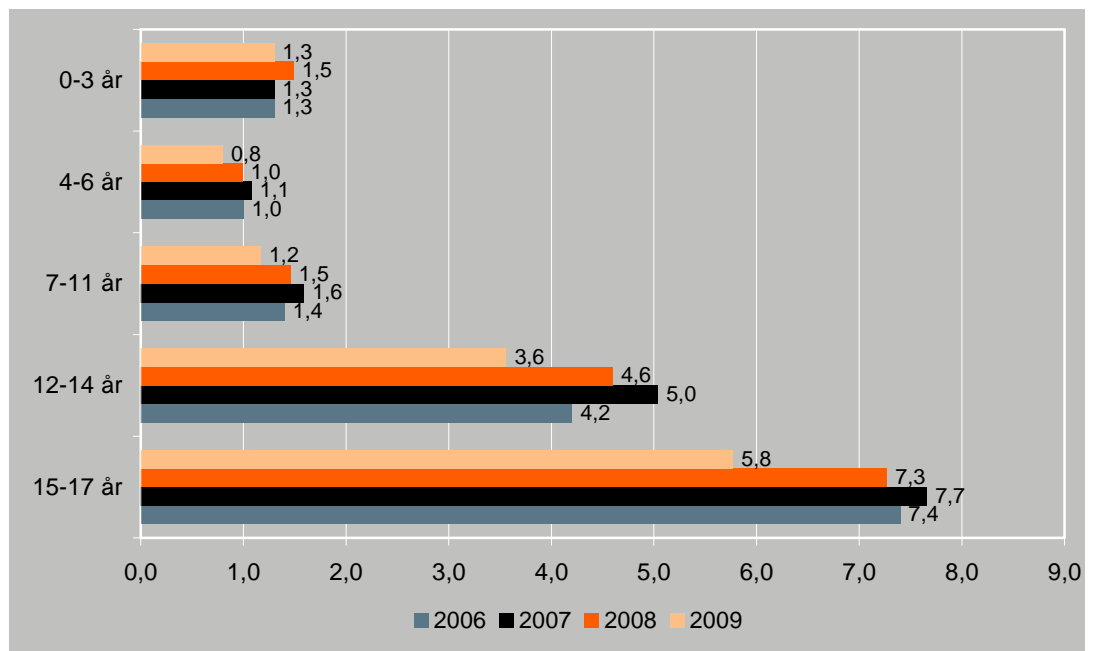
2009	Drenge		Piger		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0-3 år	166	11	174	13	340	12
4-6 år	84	6	73	5	157	6
7-11 år	242	16	146	11	388	14
12-14 år	369	25	374	28	743	26
15-17 år	611	42	568	43	1179	42
Afgørelser i alt	1472	100	1335	100	2807	100

Ses der på aldersfordelingen over tid er der sket en mindre forskydning siden 2006. Mens 43 procent af afgørelserne i 2006 vedrørte unge mellem 15 og 17 år, var det tilsvarende tal i 2009 på 42 procent. Omvendt er der sket en stigning i antallet af afgørelser, som vedrørte børn mellem 0 og 3 år, fra 9 procent i 2006 til 12 procent i 2009, *jf. figur 2.1*.

Figur 2.1 Afgørelser fordelt efter alder 2006-2009, procent

Generelt er anbringeshyppigheden stigende med børnenes/de unges alder. Hvor der i 2009 blev anbragt 1,3 børn pr. 1000 børn i aldersgruppen 0-3 år i befolkningen, blev der anbragt 5,8 børn/unge pr. 1000 15-17 årige i befolkningen, *jf. figur 2.2*.

Figur 2.2 Afgørelser om anbringelse, fordelt efter barnets alder på afgørelsestidspunktet, 2006-2009, - i promille af det samlede antal børn i aldersgruppen

Kilde: Kommunernes indberetninger til statistikken samt befolkningstal pr. 1. januar 2009, Danmarks Statistik.

2.3 Anledning til afgørelser om anbringelse

Der kan være flere grunde til, at kommunerne igangsætter en undersøgelse af et barn eller en ung, som fører til en anbringelse.

I 47 procent af afgørelserne om anbringelse i 2009 blev sagen om anbringelse blandt andet rejst efter henvendelse fra en forældremyndighedsindehaver. Dette er et fald fra 53 procent i 2007 og 50 procent i 2008. I 2009 var 22 procent af disse tilfælde den eneste anledning til anbringelse, jf. tabel 2.3. og figur 2.3.

I 28 procent af afgørelserne var det en henvendelse fra barnet/den unge selv, der medvirkede til, at sagen om anbringelse blev rejst. Heraf var det i 13 procent af tilfældene den eneste årsag.

I 37 procent af afgørelserne om anbringelse var sagen rejst på kommunens eget initiativ, det vil sige gennem undersøgelse af barnets eller søskendes forhold. I 18 procent af disse tilfælde var det den eneste anledning.

I 10 procent af afgørelserne om anbringelse blev sagen blandt andet rejst efter henvendelse fra andre i familien eller bekendtskabskredsen. Heraf var det i 13 procent af tilfældene den eneste årsag.

Tablet 2.3 Afgørelser om anbringelse i 2009, fordelt efter anledning(er) til sagen

Anledning(er) til sag om anbringelse:	Antal afgørelser		Heraf med kun én anledning i procent
	Med oplyst anledning til sag	Heraf med kun én anledning	
Kommunens eget initiativ	989	181	18,3
Henvendelse fra barnet/den unge selv	759	103	13,6
Henvendelse fra en forældremyndighedsindehaver	1.268	286	22,6
Underretning fra andre i familie/bekendtskabskreds	261	34	13,0
Underretning fra skole ¹	794	88	11,1
Underretning fra dag- eller fritidshjem ¹	161	14	8,7
Underretning fra sundhedspleje/sundhedsvæsen ¹	319	85	26,6
Underretning fra politi og/eller domstol	309	91	29,4
Underretning fra anden kommune	112	20	17,9
Underretning(er) fra andre	613	110	17,9
I alt afgørelser med oplyst anledning	2.703	1.012	37,4

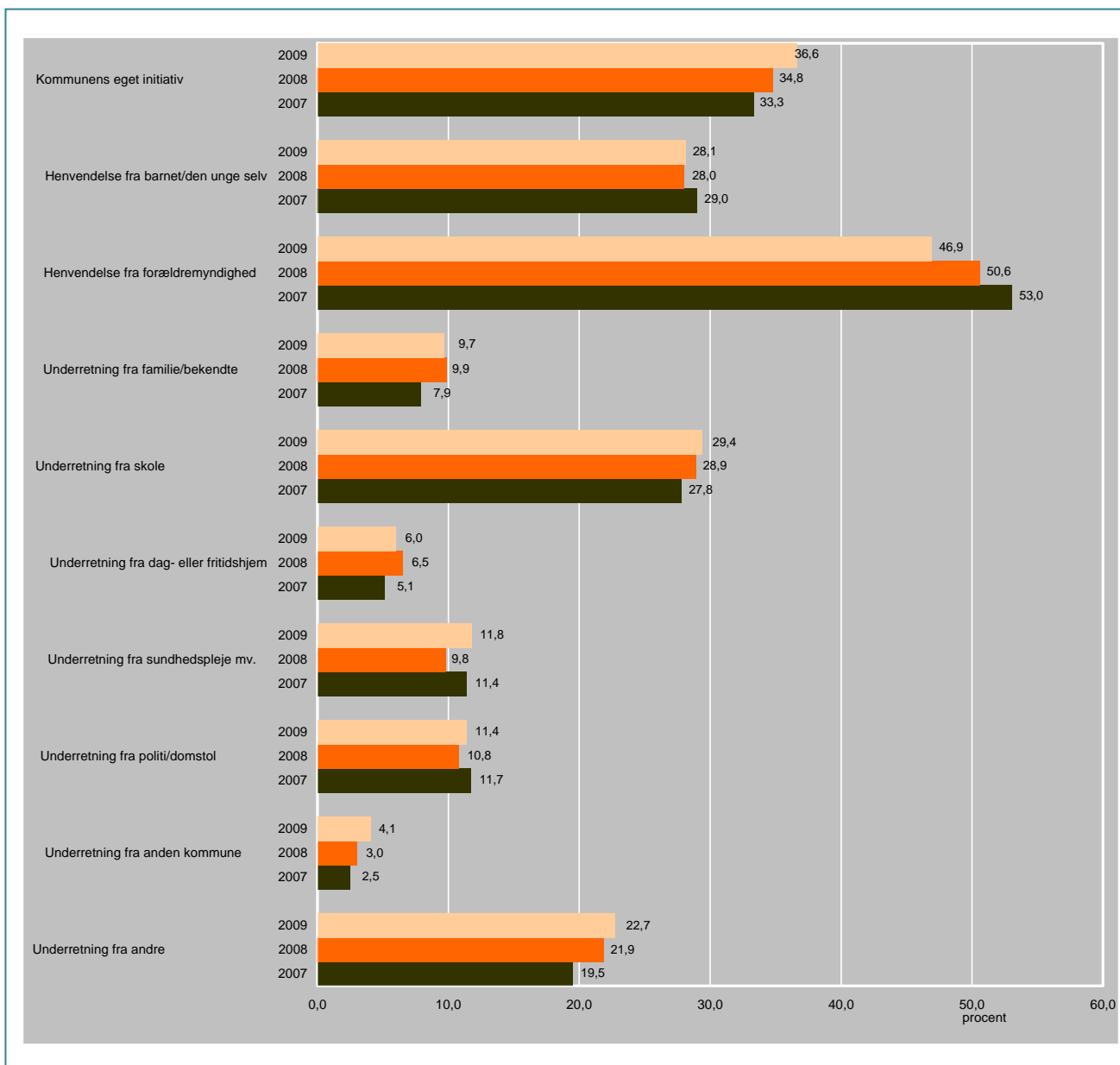
Note: Antal sager ud for hver anledning summer ikke til 'I alt afgørelser', da der har været mulighed for flere afkrydsninger

1) Bemærk at kategorien kun er relevant for udvalgte aldersgrupper

Anledningen kan desuden være en følge af underretninger om familien eller børnene, jf. underretningsreglerne i servicelovens §§ 153 og 154. Via en underretning udefra bliver kommunen gjort opmærksom på behovet for støtte og/eller barnet/den unges behov.

I 30 procent af afgørelserne var anledningen blandt andet underretninger fra skole, og i 6 procent var anledningen dagtilbud eller fritidshjem. Det skal bemærkes, at disse typer af underretninger alene er relevant for udvalgte aldersgrupper. I henholdsvis 11 og 9 procent af disse tilfælde var det den eneste anledning, jf. tabel 2.3 og figur 2.3.

Figur 2.3 Anledning(er) til, at anbringelsessag blev rejst, 2007-2009

Procenterne summer ikke til 100, da der har været mulighed for flere afkrydsninger

11 procent af sagerne blev rejst som følge af underretning fra politi og/eller domstol. I næsten en tredjedel var det den eneste anledning.

I 12 procent blev sagerne om anbringelse rejst efter underretning fra sundhedsplejen eller sundhedsvæsenet i øvrigt. I mere end en fjerdedel var det den eneste anledning til, at sagen om anbringelse blev rejst.

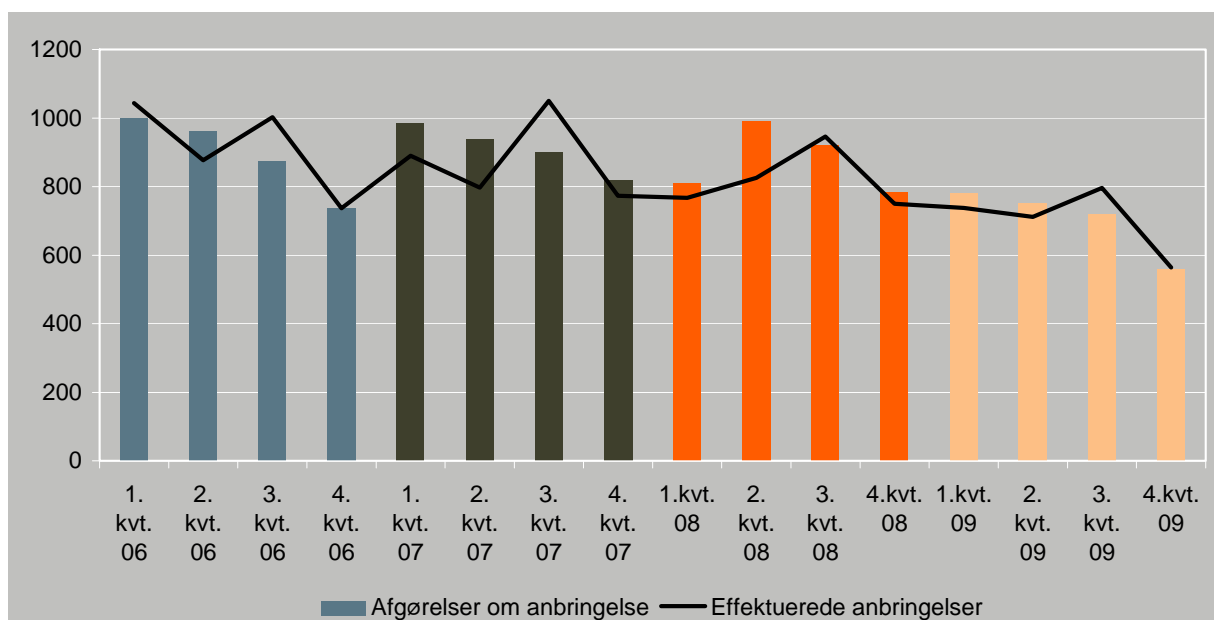
I 6 ud af 10 sager gav to eller flere henvendelser/underretninger anledning til, at sagen om anbringelse blev rejst.

2.4 Udviklingen i anbringelserne 2006-09

Antallet af afgørelser svinger mellem kvartalerne. I 2006 og 2007 var antal afgørelser faldende hen over året. I 2008 har antallet været stigende fra 1. til 2. kvartal og først herefter faldende, mens antallet igen er faldende hen over året i 2009.

Antallet af effektuerede² anbringelser er typisk lidt højere i årets 3. kvartal. Det kan skyldes, at der er skole- og efterskolestart i 3. kvartal. Udviklingen i antal afgørelser og antal effektuerede anbringelser er illustreret i *figur 2.4*.

Figur 2.4 Udvikling i antallet af afgørelser om anbringelse samt effektuerede anbringelser, 2006 - 2009

Note: Opgørelsen for 2006 er de offentliggjorte tal i Børn og unge anbragt uden for hjemmet, Årsstatistik 2006.

Opgørelserne for 2007 og 2008 er opdaterede tal fra samme opgørelsestidspunkt som 2009 tallene. 1. kv. 2007 kan

² Effektiviteten af en anbringelse sker på det tidspunkt, hvor barnet/den unge flytter til anbringelsesstedet. Der kan forud for en effektivisering være truffet flere afgørelser om anbringelse. F.eks. hvis der først er truffet en formandsafgørelse og siden en afgørelse i børn og unge-udvalget.

være overvurderet på grund af kommunalreformen. Nogle kommuner oprettede sager igen fra tidligere kommuner til sammenlægningskommunen.

2.5 Første anbringelsessted

I forbindelse med kommunens afgørelse om anbringelse uden for hjemmet visiteres barnet eller den unge til en døgninstitution, et godkendt opholdssted, en netværksplejefamilie eller en plejefamilie, som må anses for egnet til at imødekomme barnets/den unges særlige behov.

I anbringelsesstatistikken skelnes mellem anbringelse i netværksplejefamilie inden for slægten og uden for slægten, jf. definition i *boks 2.1*.

Boks 2.1 Netværkspleje og slægtsanbringelse

Der skelnes mellem anbringelse i netværksplejefamilie *inden* for slægten og *uden* for slægten. I anbringelsesstatistikken er definitionen følgende:

- 'Netværksplejefamilie *inden* for slægten': Barnet/den unge er anbragt hos personer, som pågældende barn/ung har en familiemæssig relation til.
- 'Netværksplejefamilie *uden* for slægten': Barnet/den unge er anbragt hos personer, som har været en del af netværket for barnet/den unge forud for sagens start, og som barnet/den unge *ikke* har en familiemæssig relation til.

I 2009 flyttede 2.810 børn og unge ind på et anbringelsessted (afgørelsen blev effektueret). En del af anbringelserne i 2009 vedrørte afgørelser, som var truffet i 2008.

27 procent af børnene/de unge blev anbragt i plejefamilie. Heraf blev 3 procentpoint anbragt i netværksplejefamilie uden for slægten, 1 procentpoint i plejefamilie inden for slægten og 21 procentpoint i anden plejefamilie, jf. *tabel 2.4*.

Tabel 2.4 Første anbringelsessted 2006 - 2009

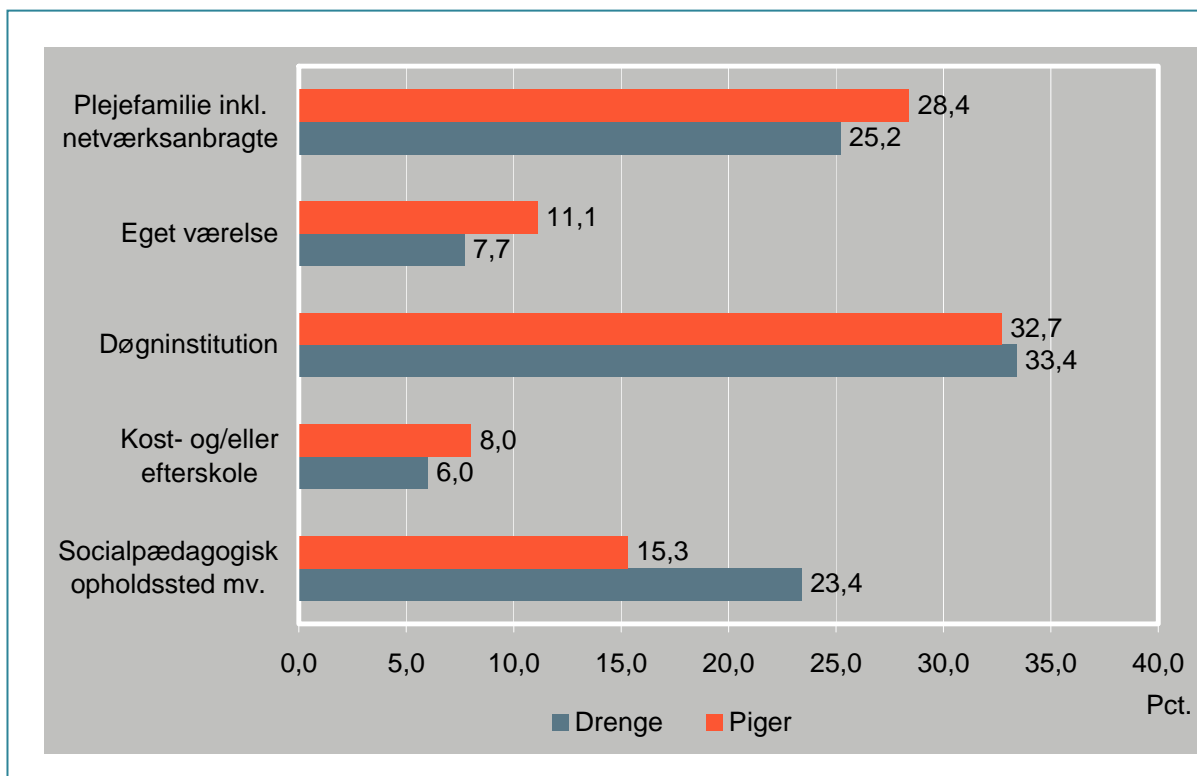
	2006		2007		2008		2009	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Plejefamilie i alt	1.039	28	876	25	887	27	755	27
- <i>netværksfamilie uden for slægten</i>	142	4	143	4	151	5	96	3
- <i>netværksfamilie inden for slægten</i>	33	1	47	1	25	1	30	1
- <i>anden plejefamilie</i>	864	24	686	20	711	22	629	22
Eget værelse	358	10	309	9	276	8	262	9
Døgninstitutioner i alt	1.255	34	1.278	36	1.107	34	937	33
- <i>kommunale døgntilbud</i>	250	7	337	10	299	9	332	12
- <i>akutinstitution</i>	292	8	285	8	224	7	180	6
- <i>døgninstitution, sikret afdeling</i>	50	1	43	1	50	2	43	2
- <i>døgninstitution, almindelig afdeling</i>	663	18	613	18	534	16	382	14
Kost- og/eller efterskole	274	8	270	8	223	7	196	7
Socialpædagogisk opholdssted	676	19	619	18	627	19	537	19
Skibsprojekt	28	1	23	1	28	1	13	1
Uoplyst	30	1	135	4	140	4	110	4
I alt	3.660	100	3.510	100	3.288	100	2.810	100

33 procent af børnene/de unge blev i 2009 anbragt i en døgninstitution som første anbringelsessted. Heraf blev 6 procentpoint anbragt i akutinstitution.

19 procent blev anbragt i et socialpædagogisk opholdssted. 9 procent blev anbragt i eget værelse og 7 procent i kost- eller efterskole. 1 procent blev anbragt i et skibsprojekt.

Første anbringelsessted fordelt på køn

Flere piger (11 procent) end drenge (8 procent) bliver anbragt på eget værelse, som første anbringelsessted. Omvendt bliver flere drenge (23 procent) end piger (15 procent) anbragt på socialpædagogisk opholdssted, som første anbringelsessted, *jf. figur 2.5*.

Figur 2.5 Første anbringelsessted for anbragte børn og unge i 2009, procentvis fordelt på køn

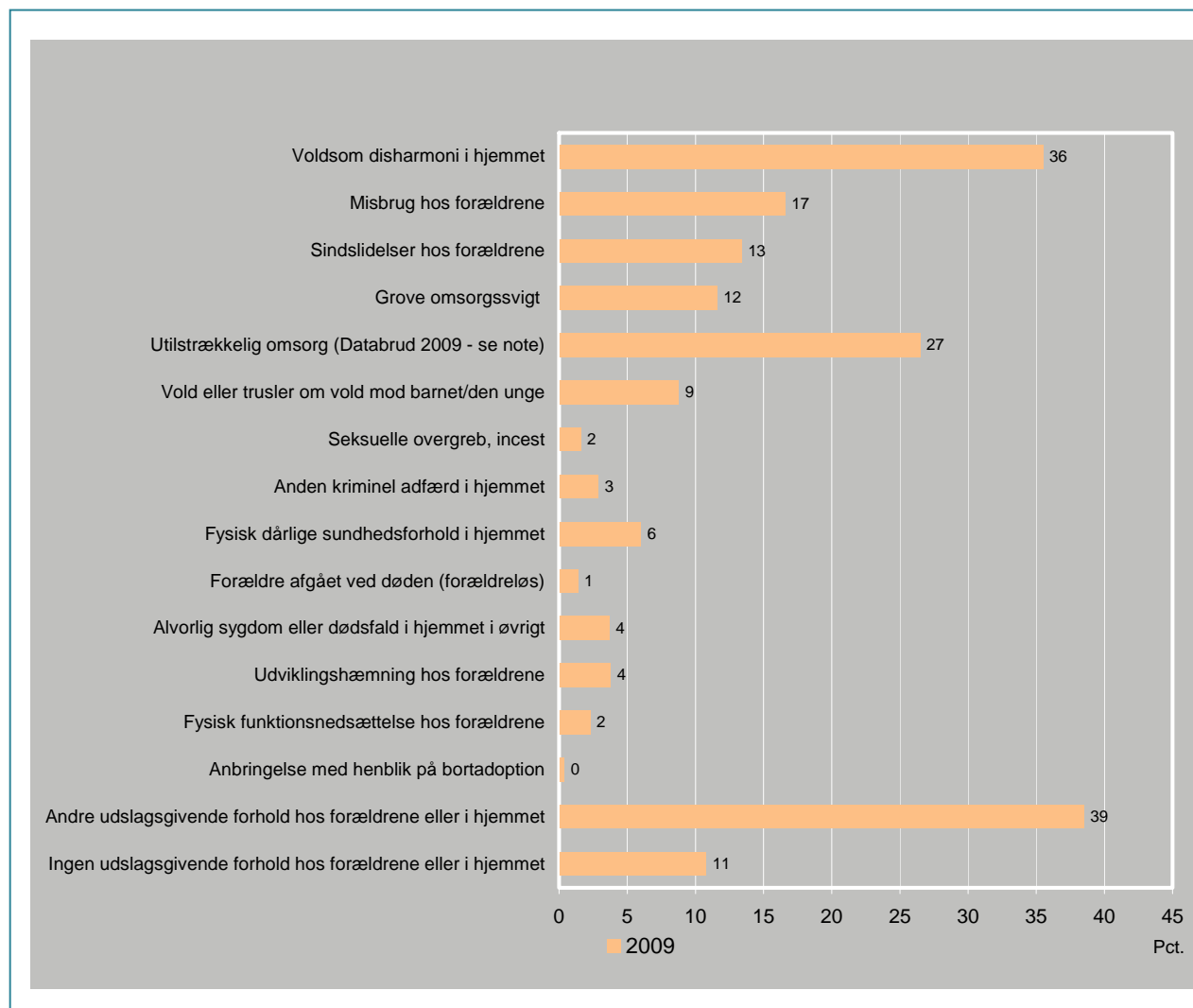
Procenterne i figur 2.5, er beregnet på basis af det samlede antal effektuerede anbringelser inklusive 110 anbringelser, hvor der ikke foreligger oplysninger om type af anbringelsessted i 2009, jf. tabel 2.4

2.6 Årsager til anbringelse

Kommunerne har indberettet de udslagsgivende årsager hos forældrene/i hjemmet og/eller hos børnene/ de unge til, at det har været nødvendigt at træffe afgørelse om anbringelse. Der er oftest tale om flere årsager til en anbringelse.

2.6.1 Årsager hos forældrene eller i hjemmet

Voldsom disharmoni i hjemmet var i 36 procent den hyppigste årsag hos forældrene til, at der blev truffet afgørelse om anbringelse af barnet/den unge i 2009, jf. figur 2.7.

Figur 2.7 Udslagsgivende årsager til anbringelse hos forældrene eller i hjemmet, 2009

Note: Procenterne summer ikke til 100, da der har været mulighed for at angive flere udslagsgivende årsager. 'Utilstrækkelig omsorg' var før 2009 registreret som 'Ingen omsorg'. 'Utilstrækkelig omsorg' dækker bredere og inkluderer blandt andet, nogle af de forhold der før 2009 blev registreret som 'Andre udslagsgivende forhold hos forældrene eller i hjemmet'.

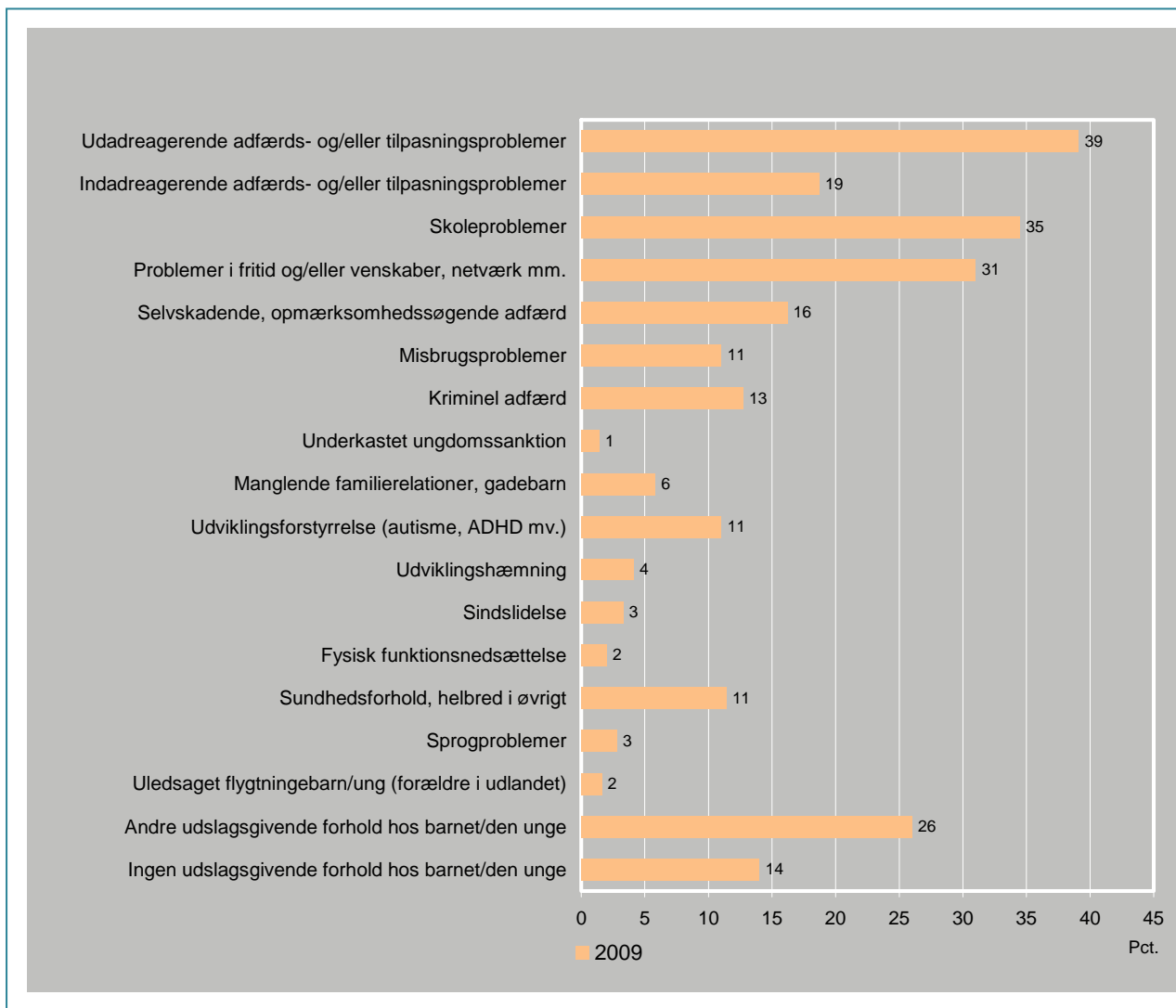
I 2009 var forældrenes misbrugsproblemer i 17 procent udslagsgivende for afgørelsen om anbringelse, mens psykiske lidelser hos forældrene i 13 procent var udslagsgivende for afgørelsen. I 39 procent var årsagen til afgørelsen om anbringelsen enten grove omsorgssvigt eller utilstrækkelig omsorg. Det kan være forældre, som afsoner fængselsstraf eller hindrer behandling af barnet/den unge eller andet.

I 11 procent af afgørelserne var der ingen udslagsgivende årsager hos forældrene. I disse sager var det således alene forhold hos barnet/den unge, som gjorde sig gældende i forhold til afgørelsen.

2.6.2 Årsager hos barnet/den unge

I 58 procent af afgørelserne om anbringelse i 2009 var adfærds- og/eller tilpasningsproblemer en medvirkende årsag, *jf. figur 2.8*.

Figur 2.8 Udslagsgivende årsager hos barnet/den unge til afgørelse om anbringelse, 2009

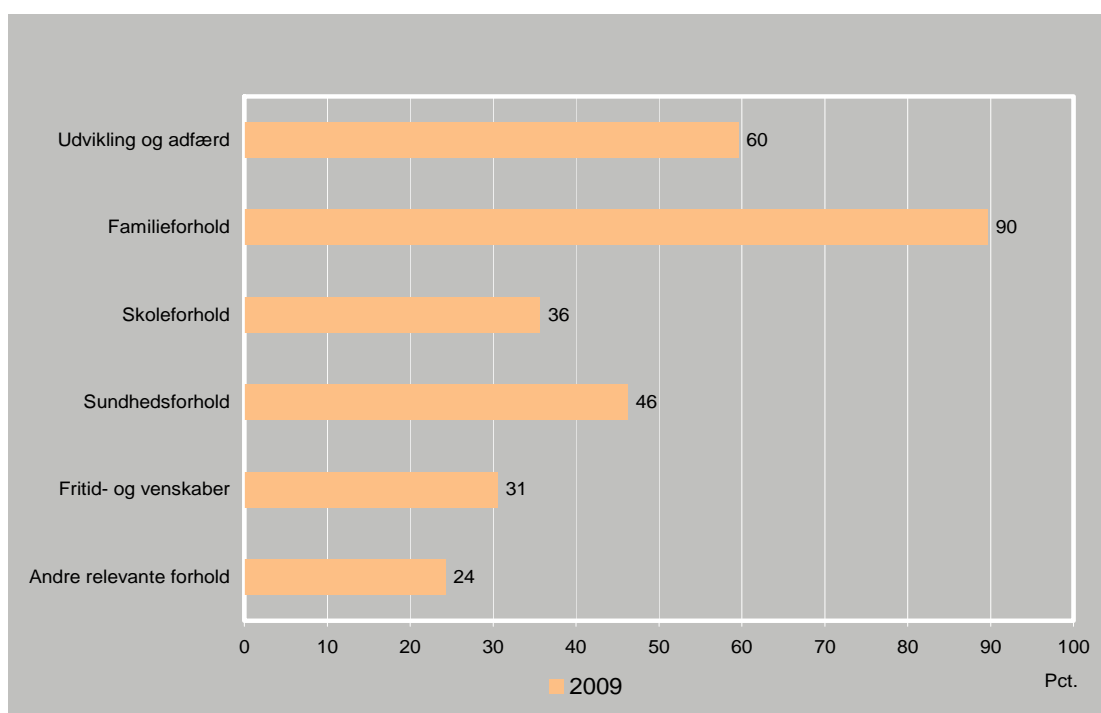
I 2009 var der i 66 procent af sagerne skoleproblemer eller problemer i fritid og/eller venskaber for barnet/den unge, som medvirkende årsager til afgørelsen om anbringelsen. Dette er et fald i forhold til 2008, hvor skoleproblemer eller problemer i fritid og/eller venskaber for barnet/den unge var medvirkende årsager i 68 procent af afgørelserne.

I 16 procent af afgørelserne var årsagen til anbringelsen blandt andet nedsat funktionsevne³. I 4 procent af afgørelserne var det eneste årsag til, at der blev truffet afgørelse om anbringelse.

I 14 procent af afgørelserne om anbringelse var der *ingen* udslagsgivende forhold hos barnet/den unge, og det var således *alene* forhold hos forældrene eller i hjemmet, der var udslagsgivende for afgørelsen om anbringelsen, *jf. figur 2.8*.

De udslagsgivende forhold for barnet/den unge samt hos forældrene kan kategoriseres efter de seks temaer, som skal beskrives i den socialfaglige undersøgelse (§ 50-undersøgelse), der skal udarbejdes inden iværksættelse af en anbringelse, *jf. figur 2.9*.

Figur 2.9 De udslagsgivende årsager hos både forældre og barnet/den unge til afgørelsen om anbringelse fordelt efter de seks temaer i § 50 undersøgelsen, 2009

³ Nedsat funktionsevne omfatter nedsat fysisk funktionsevne, udviklingsforstyrrelse, udviklingshæmning og sindslidelse.

Note: Figuren er baseret på tabel 2.7 og 2.8. I kapitel 4 er der gjort rede for kategoriseringen. Procenterne summer ikke til 100, da der har været mulighed for at angive flere udslagsgivende årsager. Til forskel fra 2006 omfatter 2007, 2008 og 2009 'Udvikling og adfærd' også selvskadende adfærd, og 'Sundhedsforhold' omfatter også børn/unge med udviklingsforstyrrelse.

Familieforhold indgik som udslagsgivende årsag til at rejse sag om anbringelse i 90 procent af afgørelserne i 2009. I 2009 indgik hensynet til barnets eller den unges udvikling og adfærd som udslagsgivende årsag i 60 procent af sagerne. Sundhedsforhold var udslagsgivende i 46 procent af sagerne i 2009.

I 36 procent af afgørelserne om anbringelse indgik skoleproblemer som udslagsgivende årsag, mens problemer med fritid og/eller venskaber indgik i 31 procent af afgørelserne.

2.7 Genanbringelse af børn og unge 2006-2009

For 1.348 af de børn og unge, der blev hjemgivet i perioden 2006-2009, blev der efterfølgende truffet en ny afgørelse om anbringelse uden for hjemmet. 10 procent af alle nye afgørelser om anbringelse er således genanbringelser.

De 1.348 genanbringelser vedrørte i alt 1.232 børn og unge, som blev genanbragt en eller flere gange efter at være blevet hjemgivet i perioden.

60 procent af de børn og unge, der blev genanbragt i perioden 2006-2009, var mellem 15 og 17 år på tidspunktet for den nye afgørelse om anbringelse, *jf. tabel 2.5*.

Der ses en overhyppighed af genanbringelser i denne aldersgruppe i forhold til alle nye afgørelser om anbringelse uden for hjemmet. Som det fremgik af figur 2.1 vedrørte lidt over 40 procent af alle afgørelserne om anbringelse i perioden 2006-2009 børn og unge mellem 15 og 17 år.

Tabel 2.5 Genanbragte børn og unge fordelt på alder, 2006-2009

Alder	Genanbragte børn og unge	
	Antal	Procent
0-3 år	70	5
4-6 år	40	3
7-11 år	116	9
12-14 år	311	23
15-17 år	811	60
I alt	1.348	100

I 52 procent af afgørelserne om genanbringelse i perioden 2006-2009 blev sagen blandt andet rejst efter henvendelse fra en forældremyndighedsindehaver, *jf. tabel 2.6*. Det svarer til det niveau, der ses for alle nye afgørelser om anbringelse i perioden.

Tabel 2.6 Anledning(er) til, at genanbringelsessagen blev rejst, i alt 2006-2009

	Anledninger
	Procent
Kommunens eget initiativ	37
Henvendelse fra barnet/den unge selv	42
Henvendelse fra forældremyndighedsindehaver	52
Underretning fra anden i familien/bekendtskabskredsen	9
Underretning fra skole	22
Underretning fra dag- eller fritidshjem	3
Underretning fra sundhedsplejen eller sundhedsvæsenet i øvrigt	7
Underretning fra politi og/eller domstol	14
Underretning fra anden kommune	3
Underretning fra andre	20

Note: Procenterne summer ikke til 100, da det har været mulighed for flere afkrydsninger.

I 42 procent af afgørelserne om genanbringelse var det en henvendelse fra barnet/den unge selv, der medvirkede til, at sagen om genanbringelse blev rejst. I forhold til alle nye afgørelser er det en overhyppighed. I knap 30 procent af alle nye afgørelser om anbringelse uden for hjemmet, blev sagen om anbringelse blandt andet rejst efter henvendelse fra barnet/ den unge selv. (Se figur 2.3).

Ligeledes ses der en overhyppighed i forhold til henvendelser fra politi/domstole. I omkring 11 procent af alle nye afgørelser var en henvendelse fra politi/domstole medvirkende årsag til at sagen blev rejst. I afgørelserne om genanbringelse var henvendelse fra politi/domstole medvirkende årsag til, at 14 procent af sagerne blev rejst (se figur 2.3).

3 Anbragte børn og unge i 2009

På baggrund af de indberettede oplysninger i anbringelsesstatistikken er det muligt at følge udviklingen i det samlede antal børn og unge, som i slutningen af året var anbragt uden for hjemmet. Afsnit 3.1 indeholder en opgørelse over antallet af anbragte børn og unge ved udgangen af årene 2006, 2007, 2008 og 2009.

I afsnit 3.2 beskrives de afgørelser og andre sagshændelser i anbringelsesperioden, som kommunerne har indberettet.

3.1 Anbragte børn og unge ved udgangen af 2009

Ved udgangen af 2009 var 12.654 børn og unge mellem 0 og 17 år anbragt uden for hjemmet. Antallet og aldersfordelingen har været stort set uændret igennem årene 2006-2009, *jf. tabel 3.1*.

Tabel 3.1 Antal børn og unge anbragt uden for hjemmet pr. 31. december 2006-09

Alder ultimo året	2006		2007		2008		2009	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0-3 år	632	5	662	5	734	6	762	6
4-6 år	868	7	888	7	864	7	910	7
7-11 år	2.827	23	2.754	22	2.742	22	2.610	21
12-14 år	2.984	25	3.095	25	3.143	25	3.048	24
15-17 år	4.871	40	5.176	41	5.239	41	5.320	42
I alt anbragte 0-17årige ¹	12.182	100	12.578	100	12.725	100	12.654	100

¹Tre anbragte børn/unge har uoplyst alder i 2006, 2007 og 2008, og 4 børn i 2009 (udenlandske børn uden oplyst fødselsdato) og indgår ikke i tabellen.

Note: Kommunerne indberetter ikke bestanden af anbragte børn og unge ultimo året. Bestanden ultimo året er opgjort ud fra de indberettede oplysninger om tilgang og afgang i løbet af året.

Opgørelsen for 2006 er de offentliggjorte tal i *Anbragte børn og unge uden for hjemmet, Årsstatistik 2006*. Tallene er præget af, at 2006 var det første år for den nye anbringelsesstatistik. Opgørelserne for 2007 og 2008 er opdaterede tal i forhold til tidligere offentliggjort statistik.

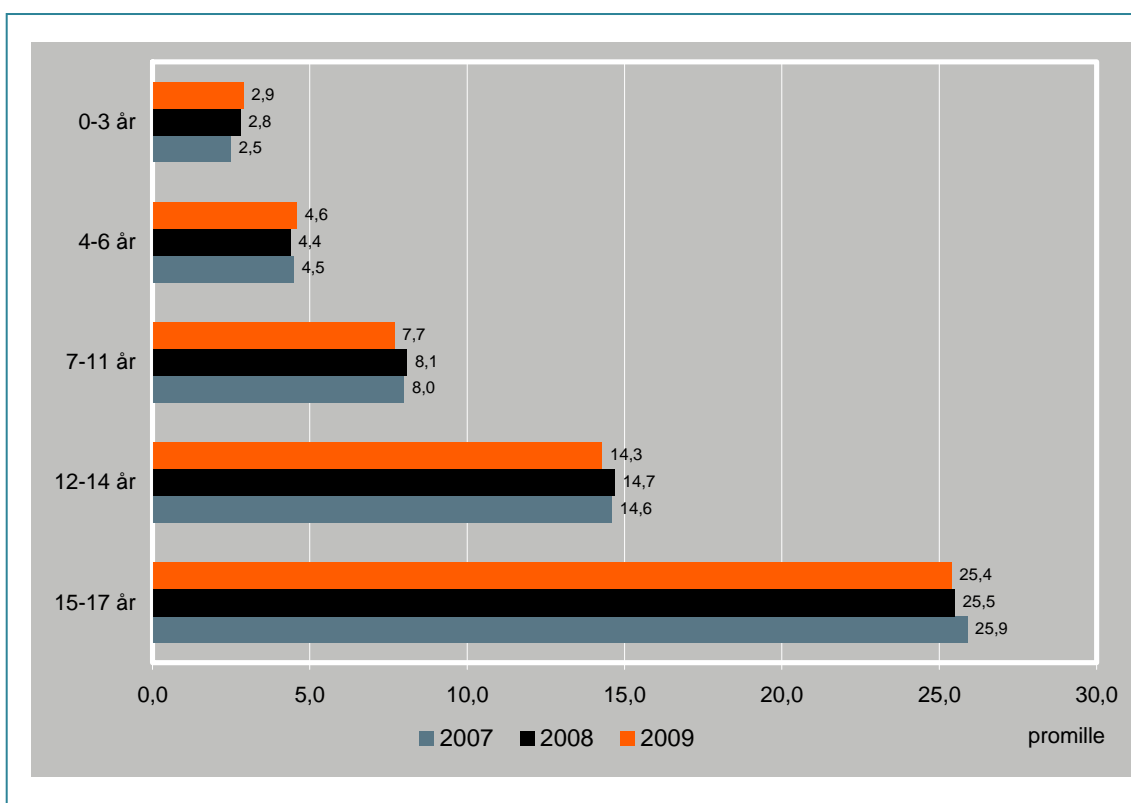
Aldersgruppen 12 - 17 år udgjorde 66 procent af det samlede antal anbragte børn og unge mellem 0 og 17 år ved årets udgang i 2009. Der kan konstateres en svag stigning i antal anbragte i denne aldersgruppe igennem årene 2006-2009.

Andelen af anbragte børn i alderen under 12 år udgjorde 34 procent af det samlede antal anbragte børn og unge ultimo 2009.

3.1.1 Anbringelseshyppighed

Antal børn og unge, som er anbragt ultimo året, målt pr. 1.000 børn i den enkelte aldersgruppe, stiger med børnenes alder, *jf. figur 3.1*.

Figur 3.1 Anbragte børn og unge i promille af befolkningen, fordelt på aldersgrupper ultimo året, 2006-09

Note: Som for tabel 3.1. Desuden er anvendt befolkningstal fra Danmarks Statistik.

De aldersbetingede hyppigheder har ligget stort set konstant igennem årene. For aldersgruppen 0-3 år ses en svagt stigende tendens, og for aldersgruppen 15-17 år en svagt faldende tendens.

I aldersgruppen 0-3 år var der ultimo 2009 anbragt 2,9 for hver 1.000 børn i aldersgruppen, mens der ultimo 2008 var anbragt 2,8 for hver 1.000 i denne gruppe.

I aldersgruppen 4-6 år var 4,6 pr. 1.000 anbragt uden for hjemmet ultimo 2009. Blandt de 7-11årige var anbringelseshyppigheden 7,7 promille, mens den for de 12-14årige var 14,3 promille.

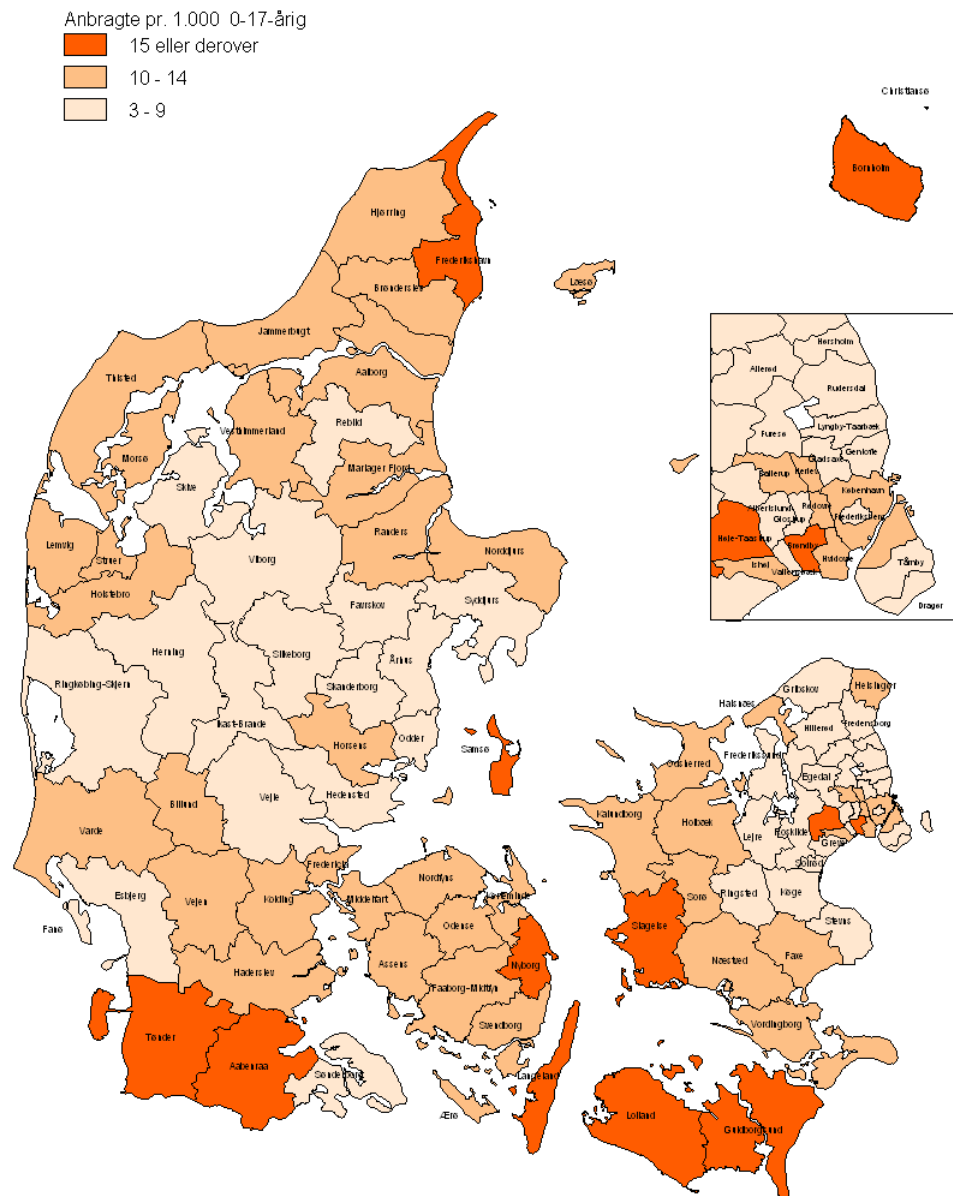
25,4 promille af aldersgruppen 15-17 år var ved årets udgang anbragt uden for hjemmet.

3.1.2 Anbragte fordelt på handlekommuner

Et danmarkskort over landets kommuner viser antallet af anbragte børn og unge ved udgangen af 2009 pr. 1.000 indbyggere i alderen 0-17 år.

Særligt i nogle udkantskommuner er der en høj frekvens af anbragte 0-17årige i forhold til befolkningen i samme aldersgruppe. I de kommuner er mindst 15 ud af 1.000 børn og unge anbragte. I modsætning hertil er antallet af anbragte børn og unge pr. 1.000 indbyggere i alderen 0-17 år generelt lavere i kommuner i region Hovedstaden og region Midtjylland. Her er 3-9 ud af 1.000 børn og unge anbragt ved udgangen af 2009, *jf. figur 3.2.*

Figur 3.2 Anbragte børn og unge pr. 1000 indbyggere mellem 0-17 år, fordelt på handlekommuner ultimo året 2009

Note: De kommunefordelte tal kan findes på Ankestyrelsens dataportal "Tal fra Ankestyrelsen"

3.1.3 Anbringelsessted

49 procent af de anbragte børn og unge under 18 år var ved udgangen af 2009 anbragt i plejefamilie, herunder netværksplejefamilie (4 procent) og slægtsanbringelse (2 procent), *jf. tabel 3.2.*

Tabel 3.2 Anbragte børn og unge fordelt på anbringelsessted, ultimo årene 2006-09

	2006		2007		2008		2009	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Plejefamilier i alt	5.665	47	5936	47	6.129	48	6.200	49
- netværksfamilie uden for slægten	231	2	324	3	415	3	452	4
- netværksfamilie inden for slægten	239	2	236	2	207	2	202	2
- anden plejefamilie	5.195	43	5376	43	5.507	43	5.546	44
Eget værelse	417	3	437	4	417	3	404	3
Døgninstitutioner i alt	2.891	24	3083	25	3.072	24	3.064	24
- kommunalt døgntilbud	468	4	618	5	685	5	779	6
- akutinstitution	245	2	294	2	314	3	319	3
- døgninstitution, sikret afdeling	61	1	60	1	53	0	53	0
- døgninstitution, almindelig afdeling	2.117	17	2111	17	2.020	16	1.913	15
Kost- og/eller efterskole	617	5	620	5	566	4	517	4
Socialpædagogisk opholdssted	2.068	17	2170	17	2.246	18	2.182	17
Skibsprojekt	37	0	36	0	39	0	37	0
Uoplyst	487	4	296	2	256	2	250	2
I alt anbragte ultimo året ¹	12.182	100	12.578	100	12.725	100	12.654	100

¹ Det relativt store antal uoplyste skyldes, at Ankestyrelsen på opgørelses tidspunktet endnu ikke havde modtaget indberetninger fra kommunerne om, hvilket anbringelsessted børnene/de unge var blevet anbragt i.

Note: Samme som tabel 3.1

24 procent af børnene/de unge var anbragt i institution herunder i akutinstitution eller i et kommunalt døgntilbud.

Fordelingen for anbragte børn på anbringelsessted peger på, at anbringelsen på døgninstitution i en del tilfælde kun er midlertidig. Af de 2.810 børn og unge, som – *jf. tabel 2.4 i kapitel 2* – blev anbragt uden for hjemmet, blev 33 procent anbragt i en institution som første anbringelsessted og 27 procent i plejefamilie.

3.1.4 Anbragte med og uden samtykke

10.555 eller 83 procent af de børn/unge, der var anbragt uden for hjemmet ved udgangen af 2009, var anbragt med samtykke, det vil sige i frivillig anbringelse, *jf. tabel 3.3.*

Table 3.3 Anbragte børn og unge fordelt efter samtykkestatus, ultimo årene 2006-09

	2006		2007		2008		2009	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
<i>Samtykkestatus ultimo året</i>								
Frivillig anbringelse	10.250	84	10.746	85	10.786	85	10.555	83
Tvangsmæssig anbringelse	1.298	11	1.411	11	1.594	13	1.766	14
Dom (ungdomssanktion)	107	1	83	1	63	1	63	1
Uoplyst ¹	527	4	338	3	282	2	270	2
I alt anbragte ultimo året	12.185	100	12.578	100	12.725	100	12.654	100

¹Det relativt store antal uoplyste skyldes især, at Ankestyrelsen fortsat ikke for alle børn og unge, som var anbragt ved statistikkens start 1. januar 2006, har modtaget fornøden indberetning om barnets anbringelsesstatus.

Note: Som for tabel 3.1

Ved udgangen af 2009 var 1.766 børn/unge under 18 år svarende til 14 procent tvangsmæssigt anbragt efter servicelovens § 58 eller § 45. En procent af de anbragte unge havde ophold på anbringelsessted som led i fuldbyrdelse af dom (ungdomssanktion, jf. straffelovens § 74a). Der er fra ultimo 2007 til ultimo 2009 sket en stigning i antallet af tvangsmæssigt anbragte fra 11 til 14 procent af de anbragte.

Stigningen må ses på baggrund af et stigende antal tvangsmæssige afgørelser, jf. *kapitel 2.1*.

3.1.5 Anbragte søskende ved udgangen af 2009

2.026 af de børn og unge under 18 år, der var anbragt ved udgangen af 2009, havde en (hel)søskende, som også var anbragt¹. Det svarer til 16 procent af alle anbragte.

Boks 3.1 Statistikkens definition af søskende

Antallet af anbragte børn og unge, som har en søskende, er opgjort ud fra de registrerede oplysninger om forældremyndighedsindehaver. Hvis to eller flere anbragte børn og unge under 18 år har samme forældremyndighedsindehaver(e) er de (hel)søskende.

Søskende har således:

- samme mor og samme far som forældremyndighedsindehaver

I de tilfælde, hvor der kun er indberettet én forældremyndighedsindehaver til statistikken, har søskende:

- samme mor som forældremyndighedsindehaver og ingen far som forældremyndighedsindehaver

¹ Der er ikke registreret forældremyndighedsindehaver for 4.315 af de 12.654 børn og unge, der var anbragt ved udgangen af 2009. Det har således ikke været muligt at afgøre, om der er søskende blandt dem.

- samme far som forældremyndighedsindehaver og ingen mor som forældremyndighedsindehaver

Søskende er således opgjort som helsøskende. Hvis en mor som forældremyndighedsindehaver har tre anbragte børn, men kun to af dem har samme far som forældremyndighedsindehaver, er det kun de to med samme mor og far, der opgøres som søskende.

Anbragte, der har en søskende, som også er anbragt, er overrepræsenteret i aldersgrupperne under 15 år, mens de er underrepræsenteret i aldersgruppen 15-17 år i forhold til alle anbragte ved udgangen af 2009, *jf. tabel 3.4.*

Tabel 3.4 Anbragte søskende og alle anbragte aldersfordelt, ultimo 2009

Alder ultimo året	Søskende		Alle anbragte	
	Antal	Procent	Antal	Procent
0-3 år	163	8	762	6
4-6 år	282	14	910	7
7-11 år	649	32	2.610	21
12-14 år	499	25	3.048	24
15-17 år	433	21	5.320	42
I alt	2.026	100	12.654	100

Note: Tabellen omfatter alle børn og unge, som indbyrdes er søskende

69 procent af de anbragte søskende tilhører en søskendeflok bestående af 2 børn. Det svarer til 695 søskendeflokke bestående af 2 børn. 19 procent af alle søskende tilhører en søskendeflok bestående af 3 børn. Det svarer til 129 søskendeflokke af 3 børn, *jf. tabel 3.5.*

67 procent af alle søskende er anbragt i samme type af anbringelsessted ved udgangen af 2009. Består søskendeflokken af 2 børn er 71 procent anbragt i samme type af anbringelsessted, *jf. tabel 3.5.*

Tabel 3.5 Størrelse på søskendeflokke fordelt efter samme eller forskellig type af anbringelsessted, 2009

	Antal søskende										I alt	
	2		3		4		5		6		Antal	Procent
Forskellig type anbringelse	204	29	62	48	22	42	2	29	1	100	291	33
Samme type anbringelsessted	491	71	67	52	30	58	5	71	0	0	593	67
Antal søskendeflokke i alt	695	100	129	100	52	100	7	100	1	100	884	100
Antal børn i alt	1.390	69	387	19	208	10	35	2	6	0	2.026	100

65 procent af de søskende, der ved udgangen af 2009 er anbragt samme sted, er anbragt i plejefamilie, herunder netværksplejefamilie (6 procent) og slægtsanbringelse (1 procent), *jf. tabel 3.6.*

Søskende anbragt i plejefamilie er overrepræsenteret ved udgangen af 2009 i forhold til alle anbragte. Som det fremgik af tabel 3.2. var 49 procent af alle anbragte på det tidspunkt anbragt i en plejefamilie.

Table 3.6 Anbragte søskende i samme type anbringelsessted fordelt på anbringelsessted, ultimo 2009

	Antal søskende								I alt	
	2		3		4		5		Antal	Procent
Plejefamilier i alt	323	65	43	64	16	53	3	60	385	65
- netværksfamilie uden for slægten	29	6	4	6	1	3	2	40	36	6
- netværksfamilie inden for slægten	7	1	1	1	0	0	0	0	8	1
- anden plejefamilie	287	58	38	57	15	50	1	20	341	58
Eget værelse	3	1	0	0	0	0	0	0	3	1
Døgninstitutioner i alt	100	20	17	25	10	34	1	20	128	21
- kommunalt døgntilbud	27	5	4	6	5	17	0	0	36	6
- akutinstitution	19	4	4	6	3	10	0	0	26	4
- døgninstitution, sikret afdeling	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
- døgninstitution, alm. afdeling	53	11	9	13	2	7	1	20	65	11
Kost- og/eller efterskole	5	1	0	0	0	0	0	0	5	1
Socialpædagogisk opholdssted	49	10	2	3	3	10	1	20	55	9
Uoplyst	11	2	5	7	1	3	0	0	17	3
I alt	491	100	67	100	30	100	5	100	593	100

3.2 Opfølgning og andre sagshændelser under anbringelsen

Kommunerne træffer en række afgørelser om anbringelsesforløbet, mens børnene og de unge er anbragt uden for hjemmet. Blandt andet træffes afgørelser om flytning til andet anbringelsessted, om hjemgivelse og om opfølgning af handleplan. Kommunerne indberetter disse afgørelser og flere andre sagshændelser til anbringelsesstatistikken.

I årsstatistikken 2009 indgår i alt 11.513 afgørelser og andre sagshændelser, som har fundet sted i 2009, vedrørende de anbragte børn og unge. På de fleste sagsområder har der været et fald i antallet af indberettede sagshændelser i 2009 sammenlignet med tidligere år, *jf. tabel 3.7.*

Tabel 3.7 Opfølgninger og andre sagshændelser under anbringelsen, 2006, 2007, 2008 og 2009

	2006		2007		2008		2009	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
1. Iværksættelse af flytning til andet anbringelsessted, 0-17 år	1.259	11	1.336	10	1.468	12	1.070	9
2. Ændring af anbringelse uden samtykke til anbringelse med samtykke, 0-17 år	107	1	120	1	99	1	86	1
3. Generel opfølgning af indsats og handleplan, 0-17 år	6.833	57	5.752	45	6.228	49	5.920	51
4. Sager forelagt børn og unge-udvalget i anbringelsesperioden, 0-17 år	548	5	488	4	560	4	481	4
5. Hjemgivelse og andet ophør af anbringelse ¹	1.843	15	2.909	23	3.056	24	2.882	25
6. Handlepligt overdraget til ny kommune	293	2	639	5	232	2	165	1
7. Afgørelse om behov for efterværn	459	4	432	3	480	4	522	5
8. Iværksættelse/genetablering af efterværn med døgnophold	402	3	378	3	386	3	223	2
9. Handlepligt overtaget fra anden kommune	219	2	733	6	215	2	164	1
Registrerede sagshændelser mv. i alt	11.963	100	12.787	100	12.724	100	11.513	100

1. Anbringelse efter servicelovens kapitel 12 ophører ved det fyldte 18. år. Uanset om døgnophold i et anbringelsessted videreføres som tilbud til 18-22årige i efterværn, registreres anbringelsens ophør i denne publikation, til forskel fra tidligere udgivne statistikker, som ophører ved det fyldte 18. år. Statistikens opgjorte antal ophør af anbringelse er herved markant højere end ved tidligere opgørelser.

Note: For årene 2007 og 2008 er tidligere offentliggjorte opgørelser opdateret med efterfølgende indberetninger.

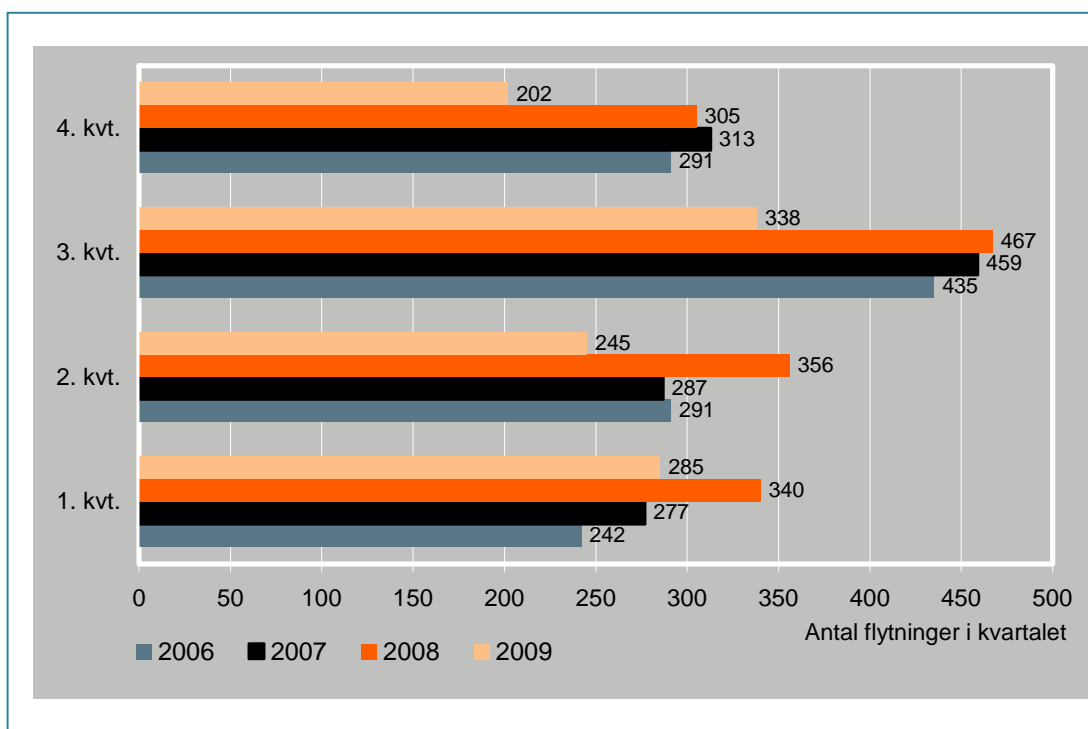
Indberetningerne viser blandt andet et fald i antallet af skift af anbringelsessted. Antal indberettede opfølgninger af indsats og handleplan har derimod været stort set uændret.

Antallet af afgørelser efter Servicelovens § 68, stk. 12, om unges behov for efterværn har været stigende.

3.2.1 Flytning til andet anbringelsessted

Antallet af flytninger til andet anbringelsessted var stigende fra 2006 til 2008, hvorefter der i 2009 kan konstateres et kraftigt fald, *jf. figur 3.3*.

Figur 3.3 Ændring af anbringelsessted fordelt på kvartaler 2006 - 2009

Det ses, at faldet i antallet af flytninger primært er sket i 2., 3. og 4. kvartal 2009. Hvor der i årene 2006-2008 var en tendens til stigende antal flytninger fra 1. -3. kvartal, ses der i 2009 et fald i antal flytninger fra 1. til 2. kvartal. Faldet i 4. kvartal er gældende for alle årene.

For alle årene ses, at flytninger af anbragte børn og unge er præget af mange skift i årets 3. kvartal. Dette skal blandt andet ses i sammenhæng med børnenes skoleskift.

Der sondres i anbringelsesstatistikken mellem planlagte og uplanlagte skift mellem anbringelsessteder.

En planlagt flytning er i statistikken afgrænset til de flytninger, der var forudset eller forventet i den gældende handleplan for barnet/den unge. For eksempel kan handleplanen have taget højde for, at barnets/den unges alder og udvikling efter en given periode vil skabe behov for et nyt anbringelsessted.

Uplanlagte ændringer er i statistikken ensbetydende med, at uforudsete forhold har nødvendiggjort en flytning af barnet/den unge.

Kommunerne har til årsstatistikken 2009 indberettet i alt 1.070 effektuerede afgørelser om 0-17-åriges flytning til et andet anbringelsessted. Lidt mere en halvdelen af flytningerne var planlagte, *jf. tabel 3.8*.

Tabel 3.8 Planlagte og uplanlagte flytninger, 2006 - 2009

	2006		2007		2008		2009	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Planlagte flytninger	660	56	688	57	727	53	529	52
Uplanlagte flytninger	526	44	518	43	656	47	499	49
I alt	1.186	100	1.206	100	1.383	100	1.028	100

Note: For 42 af flytningerne i 2009 er det uoplyst i registreringen, om flytningen var planlagt eller uplanlagt. For årene 2007 og 2008 er tidligere offentliggjorte opgørelser opdateret med efterfølgende indberetninger.

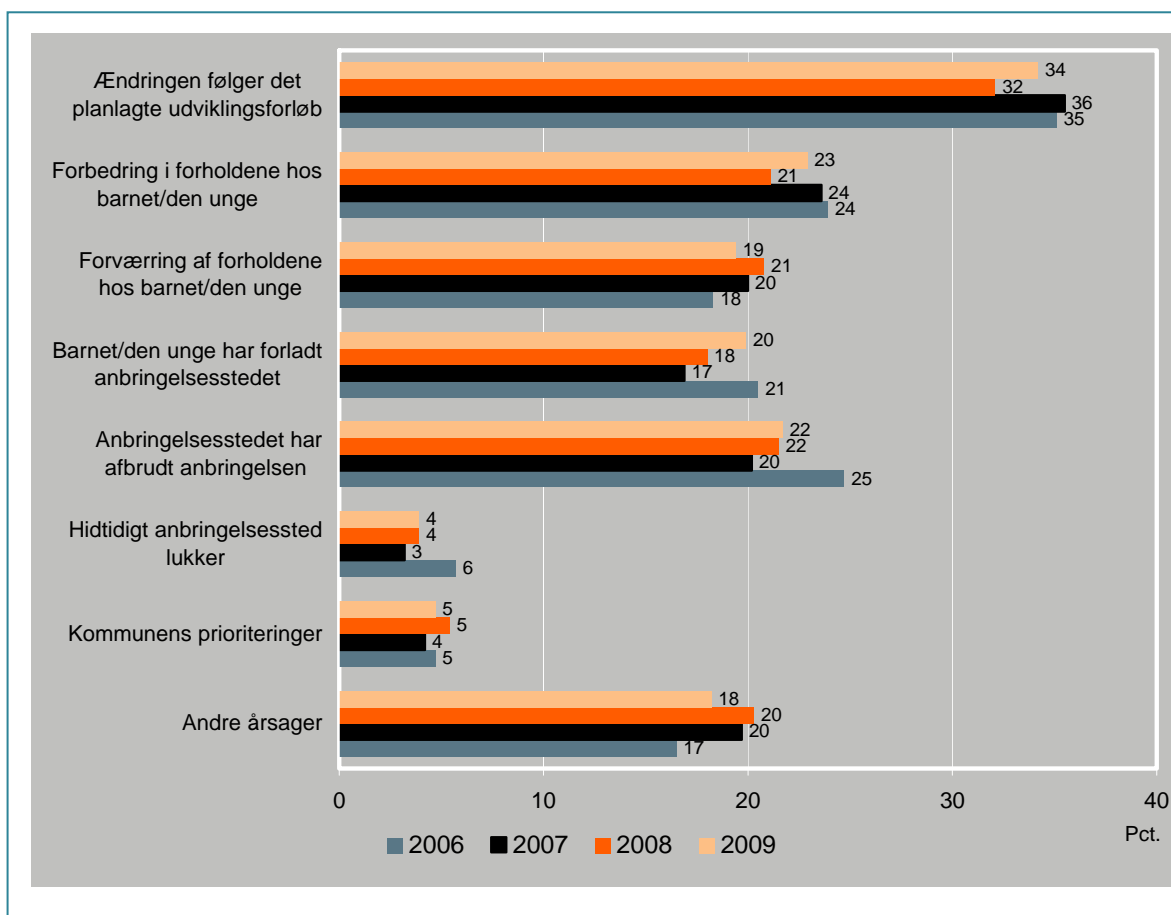
Der har i de senere år været en svag stigning i de uplanlagte flytningers andel af det samlede antal flytninger til andet anbringelsessted.

Årsager til skift af anbringelsessted

Selv om mere end halvdelen af flytningerne er planlagte, er det kun 34 procent af flytningerne af anbragte børn og unge, der følger det planlagte udviklingsforløb, således som udmøntet i de tidligere handlingsplaner, *jf. figur 3.4*.

Antallet af sammenbrud, det vil sige flytninger, der for eksempel skyldes at barnet ofte forlader anbringelsesstedet (ikke vil være der), eller at anbringelsesstedet har afbrudt forløbet, har været svagt stigende i de senere år.

De øvrige årsager til flytning af børnene til andet anbringelsessted ligger på nogenlunde samme niveau i 2009 som i de forudgående år, *jf. figur 3.4*.

Figur 3.4 Årsager til afgørelse om ændring af anbringelsessted 2006 - 2009

Note: Procenterne i figuren summer ikke til 100, da der har været mulighed for at markere flere årsager til flytning af barnet/den unge

Foranledning til skift af anbringelsessted

Flytning af et barn eller en ung til nyt anbringelsessted sker hyppigst på kommunens foranledning. Dette gælder i 2009 for 69 procent af flytningerne, hvilket er en stigning. Dette må blandt andet ses i lyset af, at det er handlekommunen, der følger op på indsats og handleplan og i givet fald træffer afgørelse om ændret anbringelsessted, *jf. tabel 3.9.*

Tabel 3.9 Flytningerne fordelt efter foranledning til afgørelse herom, 2006, 2007, 2008 og 2009

Flytning på foranledning af:	2006		2007		2008		2009	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Kommunen	796	63	826	62	946	64	739	69
Anbringelsesstedet	547	43	518	39	604	41	413	39
Barnet/den unge	496	39	573	43	557	38	452	42
Forældremyndighedsindehaver	393	31	404	30	405	28	323	30
Domstol (ungdomssanktion)	36	3	47	4	56	4	21	2
Politi/anklagemyndighed	21	2	26	2	25	2	7	1
Ankemyndighed	0	0	0	0	0	0	0	0
Uoplyst	68	5	125	9	84	6	42	4
I alt	1.259	100	1.336	100	1.468	100	1.070	100

Note: Procenterne i tabellen summer ikke til 100, da flere kan have foranlediget beslutning om flytning.

Men ofte er der også andre initiativtagere til barnets flytning. I 2009 skete det i 39 procent af tilfældene på foranledning af anbringelsesstedet. I en del af disse tilfælde skete flytningen af barnet/den unge på foranledning af både kommunen og anbringelsesstedet.

I 42 procent af flytningerne havde barnet/den unge selv været medvirkende til beslutningen om ændring af anbringelsesstedet. I 30 procent af tilfældene på forældrenes foranledning, hvilket er en stort set uændret andel sammenlignet med tidligere år. Antal flytninger af under 18-årige, som initieret af domstol og/eller politi, bl.a. til sikret afdeling, har været markant faldende i 2009.

3.2.2 Ændring af anbringelser uden samtykke til anbringelse med samtykke

I nogle tilfælde meddeler forældremyndighedsindehavere og unge over 15 år efterfølgende samtykke til en anbringelse, der er blevet gennemført som tvangsmæssig foranstaltning. Hvis anbringelsen herefter får status som anbringelse med samtykke, indberettes dette som sagshændelse.

Kommunerne har indberettet 86 tilfælde, hvor der i 2009 efterfølgende er givet samtykke til en løbende tvangsmæssig anbringelse, med det resultat, at anbringelsen herefter har fået status som frivillig anbringelse. Det registrerede antal har været faldende igennem de senere år, *jf. tabel 3.7*.

Ændring af en frivillig anbringelse til en tvangsmæssig anbringelse kan også forekomme. Det kræver imidlertid forelæggelse for børn og unge-udvalget, *jf. afsnit 3.2.4 nedenfor*.

3.2.3 Generel opfølgning af indsats og handleplan

I statistikken for 2009 indgår 5.920 registreringer af opfølgning af indsats og handleplan for børn og unge under 18 år, anbragt uden for hjemmet.

I 1.700 tilfælde, eller 29 procent af kommunernes indberettede opfølgninger i 2009, blev det besluttet at revidere/ændre handleplanen. For 68 procent af opfølgningerne er det oplyst, at barnets/den unges handleplan ikke blev revideret/ændret. Der har siden 2006 været en stigende andel opfølgninger, hvor opfølgningen ikke medførte en ændring af handleplanen, jf. tabel 3.10.

Tabel 3.10 Registrerede opfølgninger af indsats og handleplan, 2006-09

	2006		2007		2008		2009	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Handleplan revideret/ændret	2.424	36	1.796	31	1.882	30	1.700	29
Handleplan ikke revideret/ændret	4.148	61	3.795	66	4.158	67	4.024	68
Uoplyst	261	4	161	2,8	188	3	196	3,3
Opfølgninger i alt	6.833	100	5.752	100	6.228	100	5.920	100

Note: Tabellen omfatter indberettede opfølgninger af indsats og handleplan for anbragte børn og unge under 18 år.

Boks 3.2 Opfølgning i sager om anbragte børn og unge

Kommunerne skal senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for barnet/den unge, vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen skal revideres. Herefter skal kommunen med højst 12 måneders mellemrum foretage en tilsvarende vurdering, jf. § 70. Vurderingen tager udgangspunkt i de mål og delmål, der er opsat i handleplanen.

Vurderingen af indsatsen og handleplanen skal ske på baggrund af løbende tilsyn og samtale med barnet/den unge på anbringelsesstedet samt efter kontakt med forældremyndighedsindehaver.

Som det fremgår af boks 3.2 skal kommunerne mindst én gang årligt foretage en vurdering af indsats og handleplan.

Det indberettede antal opfølgninger i anbringelsesstatistikken for 2009 udgør kun omkring halvdelen af antal anbragte børn og unge under 18 år i 2009. Ankestyrelsen vurderer, at det indberettede antal opfølgninger herved alene giver mulighed for at sige noget om udviklingen i og fordelingen af omfanget af opfølgninger.

3.2.4 Sager forelagt børn og unge-udvalget i anbringelsesperioden

Kommunerne indberetter i en række tilfælde forelæggelser for børn og unge-udvalget til anbringelsesstatistikken. Det drejer sig om følgende sagstyper (jf. serviceloven), som vedrører forholdene for 0-17årige børn og unge under anbringelsen, jf. *tabel 3.11*.

Tabel 3.11 Børn og unge-udvalgenes afgørelser i anbringelsesperioden

2009	Tiltrådt	Ikke tiltrådt	I alt	Tiltrådt i procent
	Antal	Antal	Antal	Procent
Ændring af afgørelse fra samtykke til uden samtykke (§ 58)	71	1	72	99
Udskydelse af hjemgivelse, påbegyndelse af udslusning, (§ 60)	5	0	5	100
Opretholdelse, forlængelse af forventet varighed (§ 62)	308	2	310	99
Opretholdelse af anbringelse efter foreløbig beslutning (inden 1 måned) (§ 75, stk. 4)	31	1	32	97
Beslutning (§ 58) ved manglende samtykke til ændring af anbringelsessted (§ 69, stk. 4-5)	20	2	22	91
Begrænsning i barnets eller den unges ret til kommunikation (§ 71, stk. 3, jf. stk. 5)	33	1	34	97
Antal afgørelser i alt¹	468	7	475	99

¹ Herudover er 116 andre spørgsmål blevet forelagt børn og unge-udvalget. Udfaldet af afgørelserne i disse spørgsmål bliver ikke indberettet

Note: Der har ofte været forelagt flere spørgsmål i samme afgørelse.

Kommunerne har indberettet, at de i 2009 havde 475 spørgsmål om ovenstående punkter, som blev forelagt børn og unge-udvalgene. I 99 procent af forelæggelserne fulgte børn og unge-udvalgene forvaltningens indstilling til afgørelse.

I hovedparten af tilfældene i tabellen tiltræder udvalget således forvaltningens indstilling om de nævnte spørgsmål i relation til anbringelsen. Herudover er der til anbringelsesstatistikken indberettet 116 andre sager om anbragte børn/unge, som i 2009 havde været forelagt kommunens børn og unge-udvalg.

3.2.5 Hjemgivelse og andet ophør af anbringelse

I statistikken indgår 1.882 ophør af anbringelse uden for hjemmet i 2009. Opgørelsen omfatter hjemgivelser og ophør for 0-17årige herunder ophør af anbringelse ved det fyldte 18. år.¹

64 procent af ophørene af anbringelse skete som følge af, at den unge fyldte 18 år, og dermed ikke længere var anbragt efter servicelovens kapitel 12, jf. *tabel 3.12*.

¹ Anbringelse efter servicelovens kapitel 12 ophører ved det fyldte 18. år. Uanset om døgnophold i et anbringelsessted videreføres som tilbud til 18-22årige i efterværn, registreres anbringelsens ophør i denne publikation, til forskel fra tidligere udgivne statistikker, som ophør ved det fyldte 18. år. Statistikens opgjorte antal ophør af anbringelse er herved markant højere end ved tidligere opgørelser.

Tabel 3.12 Registrerede hjemgivelser og andet ophør fordelt på årsager til hjemgivelse/ophør

	2006		2007		2008		2009	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Formålet med anbringelsen er opnået	404	18	438	17	375	13	315	12
Formålet med anbringelsen blev ikke opnået	301	14	298	12	368	13	303	11
Forældremyndighedsindehavers begæring	441	20	403	16	387	14	320	12
Den unge over 15 år har trukket samtykke tilbage	242	11	238	9	252	9	209	8
Børn og unge-udvalget har ikke tiltrådt forlænget anbringelse	6	0	7	0	5	0	7	0
Ankestyrelsen har hjemgivet barnet/den unge	2	0	4	0	1	0	0	0
Byretten eller landsretten har ophævet afgørelsen om anbringelse	1	0	3	0	1	0	0	0
Ophør idet den unge fyldte 18 år ³	996	45	1.349	53	1.639	57	1.750	64
Sagsophør idet der ikke kunne findes et egnet anbringelsessted	23	1	14	1	13	1	10	0
Andet ophør/sagsophør	262	12	279	11	260	9	196	7
Hjemgivelser/ophør i alt	2.220	100	2.568	100	2.863	100	2.739	100
	Antal		Antal		Antal		Antal	
Sagsoverdragelse idet anbringelsessagen er overgået til anden handlekommune	350		639		232		165	

Note: Procenterne summer ikke til 100, da ophør af anbringelse kan ske af mere end én årsag.

I tidligere offentliggjorte statistikker indeholdt tabellen de sager, som var overdraget til anden handlekommune. Tallene for 2006, 2007 og 2008 er opdateret og gjort sammenlignelige med 2009-tallene.

³⁾ Anbringelse efter servicelovens kapitel 12 ophører ved det fyldte 18. år. Uanset om døgnophold i et anbringelsessted videreføres som tilbud til 18-22-årige i efterværn, registreres anbringelsens ophør i denne publikation, til forskel fra tidligere udgivne statistikker, som ophører ved det fyldte 18. år. Statistikens opgjorte antal ophør af anbringelse er herved markant højere end ved tidligere opgørelser.

I 12 procent af hjemgivelserne og ophørene i 2009 var formålet med anbringelsen blevet opnået. Niveaulet er lidt lavere end i de forudgående år. I 11 procent af tilfældene var formålet med anbringelsen ikke opnået ved hjemgivelsen/ophøret.

I 12 procent af tilfældene skete hjemgivelse på forældrenes begæring. 8 procent af anbringelserne ophørte, fordi den over 15-årige trak samtykke til anbringelse tilbage.

Handlepligt overdraget til ny kommune og handlepligt overdraget fra ny kommune

I 2009 er 165 sager om anbringelse af børn og unge registreret overdraget til ny handlekommune, *jf. tabel 3.9.* ovenfor. Overdragelse af handlekommunepligt sker typisk i forbindelse med, at unge, som er anbragt i et anbringelsessted beliggende i 'udenbys' kommune, fylder 18 år.

Antal sagsoverdragelser var lavere i forhold til 2008, hvor 232 sager overgik til ny handlekommune.

Antallet af overdragelser af handlekommunepligt var i 2007 særligt højt som følge af kommunalreformen. Mange af de sammenlagte kommuner valgte at "overdrage" sager fra de tidligere kommuner til den nye sammenlagte kommune. Sagerne blev herved i statistikken bragt til ophør i den gamle kommune og oprettet på ny i den nye kommune.

3.2.6 Afgørelser om efterværn inden den unge fylder 18 år

Kommunen skal senest seks måneder før det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn, jf. Servicelovens § 68, stk. 12. Visse foranstaltninger for børn og unge, herunder døgnophold i et anbringelsessted, kan opretholdes eller genetableres efter det 18. år og indtil den unge fylder 23 år

Kommunernes indberetninger til statistikken omfattede 452 afgørelser² i 2009 om behov for efterværn, truffet af kommunerne forud for det 18. år, hvilket er en stigning i forhold til 2008, jf. *tabel 3.13*.

Tablet 3.13 Kommunernes afgørelser om efterværn, 2006, 2007, 2008 og 2009

	2006		2007		2008		2009	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Døgnophold	233	53	210	49	236	49	235	45
Personlig rådgiver	26	6	24	6	24	5	22	4
Fast kontaktperson	98	22	146	34	156	33	178	34
Udslusningsordning	92	21	93	22	120	25	111	21
Tilbud ikke endeligt besluttet	51	12	36	8	29	6	43	8
<i>Visiteret til efterværn i alt</i>	<i>423</i>	<i>97</i>	<i>417</i>	<i>97</i>	<i>469</i>	<i>98</i>	<i>496</i>	<i>95</i>
Ikke behov for efterværn ved det fyldte 18. år	15	3	15	3	11	2	26	5
Afgørelser i alt	438	100	432	100	480	100	522	100

Note: Procenten er beregnet ud fra det samlede antal indberettede afgørelser om behov for og visitation til efterværn.
Note: Procenterne summer ikke til 100, da der kan knyttes mere end én foranstaltning til hver afgørelse.

I 45 procent af afgørelserne i 2009 blev det besluttet, at der var behov for efterværn med døgnophold i et anbringelsessted efter det fyldte 18. år.

I 4 procent af afgørelserne havde kommunerne vurderet, at der var behov for personlig rådgiver for den unge, mens det i 34 procent af afgørelserne blev vurderet, at der var behov

² Det indberettede antal afgørelser vurderes fortsat, trods stigning i forhold til 2008, at undervurdere antallet af afgørelser, kommunerne skulle have truffet. Der var ca. 1.600 unge 17årige anbragt ved udgangen af 2008, som for de flestes vedkommende må antages at skulle have haft en afgørelse i 2009 (senest ved det fyldte 17½ år).

for at bevilge en fast kontaktperson for den unge. I 21 procent af afgørelserne blev det vurderet, at der var behov for en udslusningsordning i efterværn.

I 8 procent af afgørelserne, der skulle træffes senest 6 måneder før det 18. år, havde kommunen ikke endeligt kunnet beslutte i 2009, hvilke tilbud i efterværn, den unge havde behov for efter det 18. år.

I 5 procent af afgørelserne blev det af kommunen vurderet, at den unge ikke havde behov for efterværn. Dette er flere end i årene forud.

Kommunerne har fortsat problemer med at nå at træffe afgørelserne inden for den i loven fastsatte tidsfrist på 6 måneder, før den unge fylder 18 år. I ca. en fjerdedel af sagerne træffes afgørelse om behov for efterværn således efter det fyldte 18. år.

4 Baggrund og metode

Den 1. januar 2006 trådte nye regler om særlig støtte til børn og unge i kraft, jf. Lov nr. 1442 af 22. december 2004 om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Anbringelsesreformen). Regler om anbringelsesstatistikken er fastsat i medfør af retssikkerhedsloven¹.

Reformen forudsætter en løbende central indsats for at følge med i udviklingen på området og evaluere indsatsen. Som led i reformen blev der blandt andet etableret nærværende statistik fra Ankestyrelsen om de afgørelser, der træffes vedrørende børn og unge, der anbringes uden for eget hjem.

Anbringelsesstatistikken har derfor fokus på anledning og årsager til anbringelse, opfølgning af indsats og handleplan, kontinuitet herunder årsager til flytninger af børn og unge til nyt anbringelsessted, registrering af effekten af anbringelsen målt ved ophøret af anbringelsen, samt sagsbehandlingen op til, at den unge fylder 18 år, hvor anbringelsen ophører.

Fra Ankestyrelsens anbringelsesstatistik videregives data til forskningsformål samt til Danmarks Statistiks årsstatistik om støtte til socialt udsatte børn og unge.

4.1 Anbringelsesstatistikens formål

Formålet med anbringelsesstatistikken er dels at bidrage til evaluering af anbringelsesreformen, dels at forbedre grundlaget for overvejelser og beslutninger om udviklingen på anbringelsesområdet. Både kommunerne og ankemyndighederne indberetter til statistikken. Nærværende statistik omhandler de kommunale afgørelser om anbringelse.

Statistikken har desuden til formål at bidrage til ledelsesinformation – blandt andet med dokumentation af sagsbehandlingen til ledelsesmæssig styring og overvejelser.

Anbringelsesstatistikken bygger på elektronisk indberetning, og der er etableret et indberetningssystem via Ankestyrelsens hjemmeside. Med vægt på at etablere en så aktuel statistisk belysning som muligt blev det fastsat, at oplysningerne som hovedregel skal være

¹ Jf. § 59, stk. 3, og § 60, stk. 4, i bekendtgørelse 709 af 13. juli 2009 om retssikkerhed og administration på det sociale område.

indberettet senest 4 uger efter afgørelse er truffet. Kommunerne kan direkte udtrække egne indberettede data fra systemet.

Kommunerne kan indgå aftale med Ankestyrelsen om indberetning på anden måde. Fem kommuner har på tidspunktet for denne statistiks udarbejdelse indgået aftale om at indberette de nødvendige anbringelsesdata ved udtræk fra egne sagsbehandlingssystemer eller lignende. Ankestyrelsen modtager data fra disse kommuner mindst én gang i kvartalet.

4.2 Statistikkens opbygning og indhold

4.2.1 Kommunernes indberetninger for 0-17årige

Indberetningspligten til anbringelsesstatistikken påhviler den kommune, der er handlekommune for barnet eller den unge. Når kommunen indberetter en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung, skal kommunen indberette grundoplysninger om barnet/den unge og om forældremyndigheden.

Der skal desuden indberettes grundoplysninger i sager, hvor kommunen overtager handlepligten fra en anden kommune.

Kommunerne indberetter blandt andet følgende oplysninger, hver gang der bliver truffet afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung:

- Om afgørelsen om anbringelse er med eller uden forældrenes samtykke
- Anledning til sag om anbringelse, underretninger
- Udslagsgivende årsager til beslutningen om anbringelse
- Beslutning om anbringelsessted (visitation) og tidspunkt for indflytning i anbringelsessted

Endvidere indberetter kommunerne de afgørelser/hændelser, der træffes mens barnet/den unge er anbragt uden for hjemmet. Det drejer sig om:

- Ændring af anbringelsessted
- Ændring af tvangsmæssig anbringelse til anbringelse med samtykke
- Generel opfølgning på indsats og handleplan for anbragte børn og unge under 18 år
- Forelæggelse og afgørelse af sager forelagt børn og unge-udvalget
- Hjemgivelse/ophør af anbringelse eller efterværn
- Sagsophør ved overdragelse til ny handlekommune
- Afgørelser om efterværn senest 6 måneder før det fyldte 18. år

Indberetningsskemaer samt vejledning til indberetning kan findes på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk.

4.2.2 Kommunernes indberetning for 18-22årige i døgnophold

Kommunerne skal ligeledes indberette et antal afgørelser og hændelser for unge, som fortsætter med at have døgnophold i et anbringelsessted efter det 18. år. Som det gjorde sig gældende i 2008 (se kapitel 4 i årsstatistik 2008) har Ankestyrelsen konstateret, at kommunerne også i 2009 mangler at indberette sagshændelser og især ophør efter det 18. år. Det har således ikke været muligt at nå frem til et retvisende resultat for unge over 18 år med døgnophold i et anbringelsessted.

Årsstatistikken 2009 omhandler derfor de egentlige anbringelser af børn og unge, det vil sige aldersgruppen 0-17 år, samt udviklingen heri i årene siden anbringelsesreformens ikrafttræden i 2006.

Ankestyrelsen påbegyndte i 2009 en relancering af anbringelsesstatistikken. Formålet med relanceringen er dels at styrke de kommunale indberetninger til statistikken – herunder for de 18-22årige med døgnophold i et anbringelsessted. Dels skal statistikken i højere grad kunne anvendes som ledelsesinformation i kommunerne og gøre det lettere at verificere de indberettede oplysninger.

Ankestyrelsen forventer, at statistik for 18-22årige med døgnophold i et anbringelsessted vil kunne offentliggøres i forbindelse med årsstatistik 2010 om børn og unge anbragt uden for hjemmet.

4.2.3 Ankemyndighedernes indberetninger

De sociale nævn og Ankestyrelsen indberetter ligeledes oplysninger om afgørelser om anbringelse af udsatte børn og unge. Disse statistikker afrapporteres særskilt.

Statistikindberetningerne fra Ankestyrelsens afgørelser om tvangsmæssige anbringelse anvendes til validering af og supplement til kommunernes indberetninger om børn og unge-udvalgenes afgørelser.

4.3 Validering af de indberettede oplysninger

For at sikre, at anbringelsesstatistikken er retvisende, gennemgår de indberettede oplysninger løbende en validerings- og fejlsøgningsproces.

Data i anbringelsesstatistikken kontrolleres både i forbindelse med indberetningen og efterfølgende ved udsendelse af valideringsmateriale til kommunerne.

Når afgørelser er indberettet til Ankestyrelsen, gennemgås de umiddelbart for mulige fejl og mangler. Indberetningsskemaerne på internettet har indbyggede kontrolfunktioner til

validering af for eksempel personnumre, kommunekoder og datoer. Valideringerne henleder opmærksomheden på mulige fejl og giver enten anvisninger om det indtastede eller en decideret fejlmeddelelse, som medfører at videre indberetning til skemaet spærres, indtil berigtigelse af det indtastede har fundet sted.

Statistiksystemet giver desuden de indberettende myndigheder mulighed for løbende at foretage rettelser eller supplement til allerede indberettede oplysninger. Denne mulighed anvendes ofte, f.eks. i tilfælde, hvor en afgørelse om anbringelse indberettes, inden anbringelsen er effektueret, og der efterfølgende skal indberettes tidspunkt for barnets/den unges indflytning i anbringelsesstedet.

De indberettende myndigheder har også mulighed for at udtrække egne indberettede oplysninger med henblik på kontrol, ledelsesinformation mv. Udtrækkene giver kommunerne en mulighed for kvalitetskontrol, som både kan fremme kvaliteten af sagsbehandlingen og af statistikken.

Ved afslutningen af første halvår 2009 og dernæst afslutning af året 2009 blev de indberettede skemaer kontrolleret for mangler, dobbeltregistreringer og udeladelser mv. Kommunerne fik i den forbindelse tilsendt tabeller og lister for eventuel indberetning af rettelser eller supplerende oplysninger.

Årsstatistik 2009 bygger på de afgørelser, som var indberettet frem til ultimo juli 2010. For yderligere at sikre validiteten af kommunernes indberetninger, har Ankestyrelsen i juni/juli 2010 kontaktet de 30 kommuner, der har det største fald i anbringelserne i perioden 2007-2009. De involverede kommuner har herefter enten aktivt bekræftet de registrerede indberetninger som udtryk for et fald i antallet af anbringelserne eller foretaget eventuelle korrektioner.

Ankestyrelsens egne indberetninger, jf. afsnit 4.2.3, er anvendt til validering af kommunernes indberetninger af børn og unge-udvalgenes afgørelser. Herved er fundet et antal afgørelser, som kommunerne ikke havde fået indberettet i første omgang.

4.4 Sammenhæng med Danmarks Statistiks tællinger

Ankestyrelsen leverer årligt oplysninger fra anbringelsesstatistikregisteret til Danmarks Statistik. Det er herved et særskilt formål at sikre så god sammenhæng som muligt i anbringelsesstatistikken i forhold til Danmarks Statistiks tællinger om indsatsen for udsatte børn og unge.

Ved tilrettelæggelsen af den nye anbringelsesstatistik var det et formål at sikre kontinuitet, blandt andet ved så vidt muligt at anvende identiske opgørelsesmetoder. De kommunefordelte opgørelser i 'Tal fra Ankestyrelsen' omfatter således på samme måde som Danmarks Statistiks opgørelser, de børn og unge som kommunen var handlekommune for. Der er imidlertid også betydende forskelle.

Ved sammenligning med Danmarks Statistiks opgørelser fra 2005 og tidligere år skal man være opmærksom på, at indsamlings- og opgørelsesmetoderne i den nye anbringelsesstatistik afviger fra tidligere. Den nye statistik er en sagsbehandlingsstatistik. Således sker indberetning i dag løbende og elektronisk med udgangspunkt i sagsbehandlingen, hvor indberetningerne til Danmarks Statistik før 2006 skete manuelt med udgangspunkt i den enkelte kommunes muligheder for at fremfinde data ved årets udgang. Desuden er statistikområdet ændret lidt, idet der i dag indgår en række anbringelser i medfør af dom (ungdomssanktion) i anbringelsesstatistikken. Det er således ikke muligt fuldt ud at sikre kontinuitet i tidsserier før henholdsvis efter 2005/06.

Danmarks Statistik forestår fortsat indsamling af data om forebyggende tilbud og ydelser efter serviceloven til socialt udsatte børn og unge og familier. Fra 2006 har Ankestyrelsen fra anbringelsesstatistikken leveret data til Danmarks Statistiks tællinger. Selv om kilderne til statistikkerne er identiske, er der forskelle i opgørelserne i Ankestyrelsens publikationer og i Danmarks Statistiks offentliggjorte tællinger².

Ankestyrelsen leverer oplysningerne til Danmarks Statistik efter offentliggørelsen, hvor registeret er beriget med kommunernes eventuelle efterfølgende rettelser og tilføjelser. Data til Danmarks Statistik er således afvigende fra de data, der har været anvendt til årsstatistikken fra Ankestyrelsen.

Danmarks Statistik har herefter desuden mulighed for at samkøre data med data fra perioden forud for 2006 samt med kommunernes indberetninger om forebyggende støtte til børn, unge og familier. Herved øges kvaliteten i data yderligere. Status for antal anbragte børn og unge pr. 31. december 2009 og oplysningerne om ophør i denne publikation vil formentlig afvige fra de tal, der senere offentliggøres af Danmarks Statistik.

Tallene i denne publikation for 2006-2009 er baseret på kommunernes indberetninger frem til 26. juli 2010. Disse oplysninger vil således være baseret på et nyere datagrundlag end det, der dannede baggrund for Danmarks Statistiks opgørelser for de tre år³.

² Oplysninger på kommuneniveau fra Danmarks Statistiks tællinger kan findes i www.statistikbanken.dk. Danmarks Statistik har desuden udgivet 'Bistand til børn og unge, 2005', Statistiske Efterretninger, 2. marts 2007, 'Bistand til børn og unge 2006 (foreløbig opgørelse)', Nyt fra Danmarks Statistik, 29. maj 2008, 'Støtte til børn og unge 2007', Nyt fra Danmarks Statistik, 8. juli 2009.

4.5 Antal registreringer ultimo 2009

Ultimo juli 2010 indeholdt Ankestyrelsens anbringelsesstatistikregister knap 170.000 afgørelser, opfølgninger og andre sagshændelser i 2009 eller tidligere. Registreringerne omfatter 27.000 børn og unge, hvor der siden 1. januar 2006 er modtaget oplysninger om afgørelser og sagshændelser fra kommunerne, de sociale nævn eller Ankestyrelsen.

Anbringelsesstatistikken giver mulighed for at følge det enkelte barn/ung igennem anbringelsesforløbet.

Statistikken giver tilsvarende mulighed for at få oplysninger, hvor børnene/de unge havde ophold ved udgangen af året. Om de var i anbringelse, ventede på en plads i et anbringelsessted eller var uden for anbringelse, dvs. ophørt eller hjembragt.

4.6 Om årsager til anbringelse

En central forbedring ved etableringen af anbringelsesstatistikken i Ankestyrelsen fra 2006 var registreringen af de udslagsgivende sociale og andre årsager til beslutningerne om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet.

4.6.1 Anvendte klassifikationer

Registreringerne vedrørende 2009 indeholder 15 kategorier af årsager hos forældrene og/eller i hjemmet samt 17 årsager hos barnet/den unge. Kommunerne har mulighed for at indberette flere årsager for hver beslutning, der træffes om anbringelse af et barn eller en ung.

For mere overordnet at kunne følge udviklingen i anbringelsesårsager i hjemmene og hos børnene/de unge er der i kapitel 2 foretaget en koncentrering af årsagerne på de seks temaer, der er nævnt i Servicelovens § 50, stk. 2. De udslagsgivende årsager hos barnet/den unge og hos forældrene eller i hjemmet er fordelt, så de afspejler de seks temaer, som skal belyses i den socialfaglige undersøgelse (§ 50 undersøgelsen), der skal udarbejdes inden en afgørelse om anbringelse.

Hvis udslagsgivende forhold:	Så henregnes til:
For barnet = 1, 2, 3, 4 eller 5	Udvikling og adfærd
For barnet = 6 eller 16 eller For forældrene=1-12 eller 14-15	Familieforhold
For barnet = 7 eller 8	Skoleforhold
For barnet = 3 eller 9-14 eller For forældrene = 13	Sundhedsforhold

For barnet = 15	Fritidsforhold og venskaber
For barnet = 17	Andre relevante forhold
Hvis ingen af ovenstående	Uoplyst – medregnes ikke i figuren

Note: Tallene henviser til klassifikationerne i spørgsmål 7.a og spørgsmål 7.b i indberetningsskemaet (Skema 1)

4.7 Personfølsomme oplysninger

Anbringelsesstatistikken er en personstatistik, hvor alle registreringer foretages på barnets/den unges personnummer. Statistikindberetningerne omfatter desuden en registrering af en række oplysninger om forældremyndighedens indehaver(e) og ændringer heri.

Statistikregisteret er anmeldt til Datatilsynet som et statistisk-videnskabeligt personregister med personfølsomme oplysninger. Anmeldelsen kan ses på www.datatilsynet.dk.

Der er truffet en række foranstaltninger i forbindelse med etableringen af statistikken. De skal sikre, at de registrerede oplysninger ikke kommer uvedkommende i hænde, og at oplysningerne om den enkelte person alene anvendes til statistisk-videnskabelige formål. Indberetningssystemet er blandt andet sikret ved sikkerhedscertifikat og stærk kryptering i forbindelse med den elektroniske transmission af data. Desuden er databehandlingen i Ankestyrelsen omfattet af vidtgående tekniske og administrative sikkerhedsforanstaltninger. Det er ved udstedelse af adgangskoder til indberetning forudsat, at også kommunerne omgærder deres indberetning og anvendelse af data med den fornødne sikkerhed.

Data fra statistikregisteret kan videregives til statistisk-videnskabelige formål. Data er videregivet til Danmarks Statistik til validering og vedligeholdelse af Danmarks Statistiks Børnedatabase. Herudover sker videregivelse efter ansøgning til godkendte forskningsformål, blandt andet til SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Data fra statistiksystemet må ikke anvendes som udgangspunkt for afgørelser vedrørende enkeltpersoner.